

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Phone LU 5827

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠEŠTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1953 m. gegužės/May 16 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 10(121)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VEIKLA

Kokie yra šiuo metu aktualiausi ALT darbai bei uždaviniai?

— Neabejoju, kad visiems yra gerai žinoma, — sako ilgametis ALTo pirmininkas L. Šimutis, — jog pats vyriausias ir svarbiausias ALTo uždavinys yra a) apjungti visas Amerikos lietuvių organizacijas ir ryžtingais darbais padėti bolševikų okupuotai, kankinamai, tačiau nepalūžusiai Lietuvai atkovoti savo šventas teises į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą ir b) kovoti prieš komunizmą, vis dar tebesiekiantį pavergti daugiau tautų ir valstybių.

Šiuo metu aktualiausi ALTo darbai yra: 1) visomis galimomis priemonėmis remti prezidento Eisenhowerio ir naujosios vyriausybės naujai paskelbtą politiką — pavergtųjų tautų išlaisvinimo politiką — ir budėti, kad nuo to nusistatymo nebūtų nukrypta, kad ir vėl nebūtų grįžta į vad. "containment" (sulaikymo) politiką, kuri anapus geležinės uždangos kenčiančioms tautoms nedaug vilčių teduoda išlaisvinti. 2) Kreiptis į JAV Kongresą prašant sudaryti specialų komitetą klasingiems Lietuvos "liaudies seimo" rinkimams iširti, kad parodytų pasauliui, kaip biauariai Sovietai pasielgė su Lietuva, kurią jie pavergė, tačiau nesigėdi skelbti, kad bolševikai yra mažųjų tautų "draugai" ir "išlaisvintojai". 3) Nenuostoti daryti įtakos JAV Senatui, kad greičiau ratifikuotų Genocido Konvenciją. 4) ALTas rūpinasi sutelkti kiek galint daugiau pinigų, kad visus minėtųs uždavinius sėkmingiau atliktų ir kad platesniu mastu paskleistų amerikiečių spaudoje informaciją apie Lietuvą.

ALTo veiklos planą galima matyti iš jo žygių Vašingtone, iš naujų užsimojimų kreiptis į JAV Kongresą etc. Tie planai buvo paskelbti dar prieš pradedant piniginių vaju ir specialiai parbrėžti Vasario Sešioliktosios minėjimo iškilmėse. Ir tenka pasakyti, kad šiemet vasario mėnesį surinkta daugiau aukų, negu per pastaruosius kelerius metus praityje, nors paskirtosios kvotos — šimto tūkstančių dolerių — atrodo, nesurinksimės. Taigi, geros valios lietuviai, trokštą Lietuvai laisvės ir gerovės, jau per keiliolika metų aukoją ALTui, žinodami, kad kiekvienas surinktas centas yra sunaudotas tam, kam jis buvo skirtas, ir sunaudotas tiksliai.

Kasmet ALTas šaukia pilnates suvažiavimus. Vykdomasis komitetas padaro išsamų veiklos ir fondo padėties pranešimą. Iš to suvažiavimas sprendžia, ar senoji vadovybė atliko savo pareigas, ar ne. Jei ligšiol tie patys asmenys būdavo palikti vadovybėje, tai reiškia, kad jie vis dėlto neblogai atliko jiems paskirtus darbus ir turi visuomenėje pasitikėjimą. Kitu atveju, aišku, vadovybė turėtų būti pakeista. Juk svarbus ir tas faktas, kad iš keturių grupių sudaryta ALTo viršūnė tarp savęs gerai sugyventų ir sutarų. Tuo daug remiasi ir mūsų vienybės fronto palaikymas ir, pagaliau, veikimo sėkmingumas. Šiek tiek abejoju, ar dažnas vadovybės kaitaliojimas eina į naudą bet kuriai organizacijai, ypač tokiai, kaip ALTas, kuriai svarbu yra palaikyti nuolatinį kontaktą tiek su valdžios sferomis, tiek su spauda ir plačiąja Amerikos visuomene.

GRĘSIA EGIPTO KARAS SU ANGLIJA

Gerai informuoti spaudos šaltiniai praneša, kad jeigu nepavyktų susitarti anglams su egiptiečiais dėl anglų kariuomenės evakuavimo iš Sueso kanalo zonos, tai gali kilti karas tarp Egipto ir Anglijos. Iki šiolei abiem pusėm nepavyko rasti priimtina susitarimo formulę, pagal kurią būtų patenkintos Egipto aspiracijos ir užtikrintas Sueso kanalo saugumas. Derybos atidėtos, kol atvyks į Artimuosius Rytus JAV-bių užs. reikalų ministeris Mr. Dulles.

Kokių ALTo delegacija gavo patikinimų iš JAV vyriausybės?

JAV Prezidentas ALTo delegaciją priėmė kovo 26 d. Baltuosiuose Rūmuose. Į mūsų iškeltus klausimus Prezidentas atsakė simpatyškai ir palankiai. Kad jisai remia ir remis lietuvių tautos pastangas atstatyti savo laisvę ir nepriklausomybę, dėl to neliko jokios abejonės. Delegacija ypač buvo patenkinta tuo, kad Prezidentas pritarė ALTo planui kreiptis į JAV Kongresą iširti smurtu pravestus Sovietų rinkimus Lietuvoje. Nuvykusį kartu su delegacija kongreso narį Kersteną paprašė daryti tuo reikalu žygių ir susisiekti su valstybės sekret. John Foster Dulles. Su kongreso nariu Kerstenu atskirai posėdžiavom ir jame suradome didelį ir tikrai nuoširdų lietuvių draugą ir Lietuvos nepriklausomybės bylos rėmėją. Pasimatytą su kongreso nariu John McCormicku ir su kai kuriais kitais, kuriuose taip pat radome pritarimo savo planams. Atsilankę Valstybės Departamente, atnaujino senas pažintis ir užmezgė naujų santykių. Lietuviams palankumas ten aiškus.

Kas naujo ALTo santykiuose su VLIKu ir Diplomatais?

Nieko naujo. Su VLIKu ryšiai artimi ir, sakyčiau, nuoširdūs. ALTas jį rėmė ir remia, nes VLIKo vaidmuo kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės yra nepamainomai svarbus. Savo laiku kai kurie veikėjai kėlė klausimą, ar ne laikas VLIKą iškelti iš Europos į Jungtines Amerikos Valstybes. ALTas pasisakė prieš tai, nes mano, kad tol, kol Lietuva pasiliks Europos (o kitaip negi

galėtų būti), tol vyriausias jos išlaisvinimo organas turi taip pat likti Europoje. Mūsų santykiai yra geri ir su diplomatais. Ypač artimai bendradarbiaujame su p. Povilu Žadeikiu, Lietuvos Ministeriu Vašingtone.

Kiek realios yra vilts, kad būtų greitai sustabdyta bolševikų vykdoma tautžudybė?

Tuo tarpu nėra daug vilčių, kad būtų duota eiga lietuvių ir kitų tautų reikalavimams stabdyti tautžudybę, nors atskirose delegacijose lietuviai ir kitos pavergtos tautos turi nuoširdžių draugų. Man rodos, kad tol, kol Jungtinių Valstybių senatas neratifikuos Genocido Konvencijos, efektingų žygių JT-se nesulauksime.

Ko tektų pageidauti iš Amerikos lietuvių kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlaikymo?

— Mano troškimas buvo, yra ir bus, kad visi lietuviai būtų stipriai organizuoti ir vieningi ir, kad savo tautines pareigas rūpestingai atliktų. Norėčiau, kad visi Lietuvos išlaisvinimo veiksniai dirbtų sutartinai ir kad vieni kitiems netrukdytų. Aš norėčiau, kad mes visi, be jokios išimties, įsikintume į Lietuvos išlaisvinimo darbus ir viską darytume, jog mūsų bendrasis frontas būtų juo stipresnis, kad ieškotume to, kas mus dar daugiau apjungtų ir mestume į šalį visa, kas galėtų mus išskirti, išardyti mūsų vieningumą. Kai būsim vieningi ir veikūs — ir lietuvių išlaikysime, ir greičiau priartinsime Lietuvai laisvę ir nepriklausomą rytojų.

(Elta)

Tampynės Korejoje

Pasitarimai dėl taikos Korėjoje nejudą iš vietos. Jau esame minėję, kad Sąjungininkų vadovybė pasiūlė komunistams nenorinčius repatriuoti karo belaisvius perduoti neutralios valstybės žinion (Sveicarijos ar Švedijos), palaikyti juos 60 dienų ir po to leisti laisvai apsigyventi ten, kur jie nori. Komunistai su tokia pažiūra nesutinka ir patiekė naują aštuonių punktų planą, pagal kurį tie karo belaisviai, kurie nenori grįžti į komunistų valdomas sritis, būtų perduoti penkių neutralių valstybių žinion, būtent: Sveicarijos, Švedijos, Indijos Čekoslovakijos ir Lenkijos. Šios valstybės atsiųstų į P. Korėją savo ginkluotuosius dalinius, kurie ir perimtų nenorinčių grįžti karo belaisvių priežiūrą. Esančius tokioje priežiūroje karo belaisvius turėtų tei-

sės lankyti komunistų emisariai ir juos "perauklėti", kad jie grįžtų atgal. Sprendimai būtų daromi tų penkių valstybių atstovų balsų dauguma.

Amerikiečiai nepriima šio plano, nes Indija yra labai palanki komunistams ir jos atstovas visada balsuos su Lenkija ir Čekoslovakija. Tuo būdu visi karo belaisviai būtų pamažu priversti grįžti į komunistų valdomas sritis ir ten "padaryti nepavojingais".

Sąjungininkų delegacijos pirmininkas gen. Harrison pareiškė, kad komunistai pasirodę kalbėti amžinai ir nieko nepasakyti.

Kiek ilgai šios tampynės dar tęsis, neišku, tačiau viena aišku, kad jokia taika nebus pasiekta, nes komunistai jos nenori.

TANKAI ŠVEDIJAI

Iš užsakytų 100 Centurion tankų Anglijoje šiomis dienomis jau išsiųsta į Švediją pirmieji 6 tankai. Sov. Rusijos "taikinga" politika kelia susirūpinimo ir visada neutralioji Švedija.

DIDELIS DARBO PARTIJOS LAIMĖJIMAS ANGLIJOJE

Neseniai įvykusiuose Anglijoje ir Walese savivaldybių rinkimuose Darbo Partija išėjo laimėtoja didele dauguma.

Po šių rinkimų Darbo Partija turi daugumą visuose Anglijos ir Walese didesniuose miestuose, išskyrus tik Liverpool.

Šie rinkimai rodo, kad atenančiuose parlamento rinkimuose Darbo Partijos laimėjimas taip pat užtikrintas.

DE GAULISTŲ BANKROTAS PRANCUZIJOJE

Gen. De Gaulle pareiškė, kad jo partija ateityje nedalyvaus rinkimuose ir parlamente kaip organizuotas vienetas. Mat, jo partija paskutiniuose savivaldybių rinkimuose apturėjo didelį pralaimėjimą.

JAPONIJOS PRAMONĖ

"New York Times" rašo, kad buvusieji Japonijos priešai, pirmon eilėn JAV-bės, vien tik praėjusiais metais investavo į Japonijos pramonę daugiau kaip 58 milijonus dolerių. Pažymėtina, kad 1952 metais užsienio kapitalo į Japoniją plaukimas padidėjo tris kartus lyginant su praėjusiais penkiais pokarinių metais.

AUKŠTI JAV-bių PAREIGUNAI Į ARTIMUOSIUS RYTUS

JAV-bių valstybės sekretorius Mr. Dulles ir Saugumo direktorius Mr. Stassen išvyko į Artimuosius Rytus, kur aplankys 12 valstybių: Egiptą, Jordaną, Siriją, Lebanoną, Iraką, Saudi Arabiją, Indiją, Pakistaną, Turkiją ir Graikiją.

Šios kelionės tikslas geriau vietoje susipažinti su padėtimi ir tų kraštų politinėmis bei ekonominėmis problemomis. Matomai, tai turi ryšio ir su komunistų prasiveržimu Indo-Kinijoje.

MIRĖ 107 METŲ

Anglijoje mirė seniausia moteris p-lė Emma Louis Rooke sulaukusi 107 metų amžiaus.

Gresme Indo-Kinijoje

Padėtis Indo-Kinijoje yra grėsminga. Vietminh raudonoji kariuomenė, daug pranašesnė skaičiumi už prancūzų kariuomenę, beveik nesulaikomai žygiavo į priekį, pasiekė Laos provincijos sostinę iki 12 mylių, tačiau nuo sostinės puolimo susilaikė ir pasitraukė kiek atgal. Kiti raudonosios kariuomenės daliniai priejo prie Siamo sienos, sukėlė aliarmą tiek pačiame Siame tiek ir Vakarų pasaulyje. Siamo vyriausybė paprašė JAV-bių pagalbos, kuri jam pažadėta.

Pirmiausia prancūzams į pagalbą atskubėjo amerikiečiai. Jie paskyrė 400 mil. dolerių prancūzams karinei pagalbą, o grėsmei didėjant tuoj pat buvo paskirta dar 60 mil. dolerių. Amerikos aviacija iš Japonijos bazių skubiai pradėjo tiekti prancūzams ginklus.

Tačiau pastaruosiu momentu raudonųjų pasitraukimas nuo Laos sostinės į šiaurę (savo artimenes bazes) kiek sumažino tam tarpiu pavojų. To pasitraukimo priežastim, manoma, yra apie gegužės 15 dieną prasidėję liūčių periodas, kuris gali visai nutraukti į prie-

kį išsikūsiems kariuomenės daliniams tiekiamą, atsiminius, kad Azijos keliai yra labai primityvūs ir iš purvo jokia mašina neisvažiuos. Antra priežastis, spėjama, taikos pasitarimai Korėjoje. Raudonieji, savo žygiu Indo-Kinijoje užliarmavę Vakarų pasaulį, nori vėl kiek atleisti vadžias, kad apramintų vakariečius.

Australijos valdžios pareigūnai pareiškė, kad jeigu Indo-Kinija patektų į raudonųjų rankas, tai jiems atsidarytų kelias į visą Aziją, o per Indonezijos salas nesunkiai būtų pasiekiami Australija, į kurią perpildytos Azijos tautos godžiai žiūri kaip į tuscijų erdvę emigracijai. Manoma, kad Australija turės taip pat aktingiau prisidėti kovoj su komunizmu plitimu Azijoje.

Mūsų požiūriu, kol nebus likviduotas raudonasis centras Maskvoje, visos pastangos sulaukyti komunizmo plitimą neduos efektingų vaisių: tai tik apendicito gydymas piliulėmis, užuot panaudojus chirurgo peilį.

AUSTRALIJOJE

VYRIAUSYBĖS PARTIJA IŠSILAİKĖ SENATE

Gegužės 9 dieną, kaip jau buvome pranešę, įvyko rinkimai į Senatą Australijoje. Kandidatus išstatė Liberalų-Krašto Partija, Darbo Partija, komunistai ir nepriklausomieji. Rinkimų daviniam paaiškėjus pasirodė, kad L-K. Partija turės 31 atstovą (vieno neteko), Darbo Partija 29 (laimėjo vieną), o kitos partijos nei vieno. Komunistai surinko maždaug nuo 1 iki 4% balsų (daugiausia NSW, mažiausia WA). Tuo būdu dabartinės vyriausybės partija ir toliau lieka daugumoje, nors ta dauguma ir labai menka, vos 2 atstovai.

Tačiau pažymėtina, kad Darbo Partija gavo daugiau apie 7% balsų lyginant su paskutiniaus rinkimais ir reikia spėti, kad ateinančius (kitais metais) Federalinio Parlamento rinkimus gali laimėti Darbo Partija.

NAUJAS AUSTRALIJOS GENERALINIS GUBERNATORIUS PERĖMĖ PAREIGAS

Trylikstasis Australijos generalinis gubernatorius, feldmaršalas Sir William Slim, gegužės 8 dieną, pagal primtą ceremoniją, perėmė pareigas ir davė priesaiką.

Pažymėtina, kad kai buvo prieš keletą mėnesių sužinota, kad generalinis gubernatorius siunčiamas iš Anglijos, tai Australijos Darbo Partija griežtai pasisakė už tai, kad generalinis gubernatorius būtų Australijoje gimęs pilietis, nors prieš dabartinio gubernatoriaus asmenį jė nieko prieš neturėjo.

REKORDINIS AUSTRALIJOS PREKYBOS BALANSAS

Statistikos biuro daviniais, per pirmuosius šiu metų 10 mėnesių Australija eksportavo prekių į užjūrius už £713 milijonų, o importavo, įvedus licenzijų sistemą, tik už £427 mil., tuo būdu eksportas perviršijo importą £286 mil. Tai pirmas toks palankus balansas nuo 1950-51 metų, kada pakilusios vilnų kainos atsiliepė į prekybos balansą.

NETIKROS NOTOS PO 10 SVARŲ

Kelių savaitų laikotarpyje Melbourne paleista į apyvartą nemažas kiekis netikrų £10 notų. 20-ties mėnesių laikotarpyje tokių notų pateko į bankus net 114. Notos padirbtos labai tiksliai ir sunku atskirti nuo tikrų. Banko pareigūnai pareiškė, kad naujai išleidžiamos į apyvartą netikros notos "vis labiau artėja prie tikrųjų" ir kelia susirūpinimo, kad jų antplūdis gali padidėti. Policijos pastangos surasti dirbėjus iki šiol nebuvo sėkmingos.

TEISINGA AUSTRALIJOS UŽS. REIK. MINISTERIO PAŽIŪRA

Australijos užs. reikalų ministeris Mr. Casey pareiškė, kad nėra jokio pagrindo tikėti, jog komunistai atsikak savo siekimu užvaldyti visą pasaulį. Jų iki šiol (po Stalino mirties) padaryti "talkingi" gestai yra visiškai nereikšmingi ir reiškia komunistų vadovybės taktinius manevrus norint laimėti pasaulio opinijos palankumą ir sušvelninti antikomunistinį antagonizmą. Komunistų vadovybė buvo priversta aplinkybių zengti vieną žingsnį atgal, kad pasirostų naujam puolimui.

URANIJAUS IEŠKOMA ANTARKTIKOJE

Australijos užs. reikalų ministeris pareiškė, kad ateinantį gruodžio mėnesį numatoma išsiųsti mokslininkų ekspediciją į Antarktiką (priklausantį Australijai sektorių), kuri ieškos uranijaus ir kitokių mineralų. Antarktikos žemynas geologiniu atžvilgiu panašus į Pietų Australijos sritis, kur atrasti dideli uranijaus klodai.

Australijos Antarktikos sektorius yra tik 1400 mylių atstume nuo Hobarto ir galės būti aptarnaujamas lėktuvų.

JAV-bių PAGALBA KOVAI PRIEŠ KOMUNIZMĄ

JAV-bių Prez. D. Eisenhoweris patiekė Kongresui apsvairstyti ir patvirtinti 1953/54 biudžeto metams karinį ir ekonominį užsienio valstybėms pagalbą planą.

Pagal šį planą, karinei ir ekonominei pagalbai skiriama 5.828 milijonai dolerių, iš kurių Europos tautoms 2.530 milijonų, Tolimiesiems Rytams 1.000 milijonų dolerių, Artimiesiems Rytams 475 milijonai dolerių ir Lotynų Amerikai 20 milijonų dolerių.

Numatoma, kad JAV-bės dengs 40% visų Prancūzijos išlaidų vedant kovą su komunistais Indo-Kinijoje. Užs. reik. ministeris Dulles pareiškė, kad JAV-bės taip pat turi paremti Kinijos Nacionalistų karines pajėgas Formozoje, kad jos tinkamai pasirostų invazijai į Kinijos žemyną. Jis taip pat pridūrė, kad JAV-bės nori apginkluoti Japoniją kiek galima greičiau, kai tik jos vyriausybė atšauks savo "anti-militarinę" politiką.

"Mes negalime pamiršti, kad pasaulinė situacija yra kritiška", pareiškė Mr. Dulles.

Anglijai, kuri praėjusiais biudžeto metais gavo 400 milijonų dolerių, ateinančioms skirta tik 200 milijonų. Anglijos valdžios sluoksniuose dėl to kilo susirūpinimas ir grasinimas mažinti ginklavimosi programą.

Pasaulio lietuviu seklyciose

ARGENTINA

Baigiamuose statyti AL Balso leidyklos namuose organizuojamas lituanistikos muziejus, į kurį norima dėti istorinius dokumentus, spaudos leidinius, iškarpas iš svetimausių spaudos, kur rašoma apie Lietuvą ir lietuvius, ir kt. Argentinoje turima mirusio knygnešio Paugos, daug mirusių aušrininko Višteliausko gyvenimą liečiančios istorinės medžiagos ir kt. Bolševikams pradėjus girti tariamą pažangą Lietuvoje, ALB kelia klausimą, kodėl jų likusiems P. Amerikoje draugams neleidžiama išsikviesti iš Lietuvos savo sužadėtuosius ar giminius, kodėl niekam neleidžiama iš Lietuvos atvykti dabar į Urugvajų, kai N. Lietuvos laikis kas tik norėjo galėjo iš jos išvažiuoti ir vėl grįžti atgal.

* Drama "Valkata" dabar iš lietuvių kalbos išversta į ispanų kalbą ir jau vaidinama ispaniškai. Ją išvertė I. Andriūškytė, o jos tėvas V. Andriūška dramą režisavo.

J. A. V-bės.

* Lietuvių Bibliografinės Tarnybos vadovas A. Ružancovas, savo spaudos rinkinius perdavęs Pasaulio Lietuvių Archyviui, ligi šiol yra atsuntęs 33 didelius ryšulius 1.000 dol. vertės. Nors ir turėdamas sau užsidirbti duoną įmoneje, likusiu nuo darbo laiku pats juos sutvarkė ir pasiuntė. Periodinės spaudos ir knygų leidėjų bei autorių siunčiami L. Bibliografinė Tarnyba spaudiniai dabar patenka į PL Archyvą. VT pirm. K. Zalkauskas Vykd. Tarnybos ir Lietuvių Išlaikyti Tarnybos vardu, taip pat Archyvo vadovybė A. Ružancovui už tai pareiškė nuoširdžią padėką.

KANADA

* Lietuvis išrado naujus vaistus kovai su tbc. Ir Kanados spauda šiltai atsiliepia apie lietuvių prof. A. Zubrio tyrinėjimų rezultatus ieškant sėkmingesnių vaistų kovoti su džiova. Lietuvoje jis yra profesorius Vytauto D. Un-te, o dabar jau 3 metai dirba Toronto un-to laboratorijose. Jo darbas davė gražių vaisių su pelėmis. Yra daug vilčių, kad jo patentas įgalins sėkmingiau kovoti ir su žmonių džiova.

* Baltų Federacijos naujoji vadovybė yra numachiui išplėsti informavimą Kanados spaudos ir visuomenės apie Pabaltijo bylą, taip pat reaguoti į spaudoj pasitaikančias neteisingas apie bal-

tus informacijas.

PRANCUZIJA

* Rungtis dėl Prancūzijos krepšinio taurės. Mulhouse krepšinio sporto klubas FCM, kuriame žaidžia lietuviai V. Grybauskas ir T. Gailius, ligi šiol nugalėjo visas kitas komandas ir gegužės 2 d. per krepšinio rungtynes Paryžiuje žais su paskutiniu varžovu dėl Prancūzijos taurės. Rungtynes transliuos veik visi prancūzų radiofonai. Tarp svečių žiūrovų žada atsilankyti ir pats valstybės prez. Aurfolis. Visur V. Grybauskas ir T. Gailius gražiai reprezentuoja lietuvius, kaip vieni iš geriausių Prancūzijos krepšininkų.

VOKIETIJA

* Užsieniečių tremtinių stovyklos Bavarijoje baigiamos likviduoti. Po stambių perklojimų, kurie eina į galą, daugumas lietuvių sutelkti Memmingeno, Schongau ir kt. vietovėse. Iš Schleisheimio prie Müncheno stovyklos beveik visos šeimos perkeltos į užsieniečių tremtiniams pastatytas sodybas Ludwigsfelde, Müncheno priemiestyje, kur išdygo ištisas naujų namų miesčiukas su 690 butu. Apie 1/3 butų buvo perleista vokiečiams pabėgėliams. Likusieji, daugiausia viengungiai, iškelti į Valkos stovyklą prie Nūrnbergo. Į buv. tremtinių stovyklas atkeliami vokiečiai pabėgėliai iš Berlyno, arba senieji būstai panaudojami spec. reikalams. Stuttgarto apylinkės lietuviai taip pat perkelti į naujai pastatytas kolonijas Steinhaldenfelde ar prie Kornwestheimio.

URAGVAJUS

* Balandžio 15 d. vienam iš populiariausių Montevideo vakarinių dienraščių, "El Plata", buvo įdėtas didelis Amerikos Lietuvių paveikslas,

kuriuos delegacija buvo priimta JAV prezidento D. Eisenhowerio Baltuosiose Rūmuose. ALTA šį paveikslą pasiuntė į Urugvajų žurnalistinei Albinui Gumbargui, kurio pastangomis jis ir buvo įdėtas ispanų spaudoje. Tokie savo tautų ir valstybių garsinimai Urugvajuje yra įmanomi tik didžiųjų kraštų, kaip JAV, Anglijos, Prancūzijos ir kt. atėviams, nes yra labai brangūs, bet, A. Gumbargui esant Urugvajaus Žurnalistų Sąjungos nariu ir palaikant glaudžius santykius su vietos spauda, taip jau daug kartų buvo garsintas mūsų tėvynės ir tautos vardas. (Elta)

Is musu veiksnio veiklos

* Balandžio 27 d. vakare Stuttgarte Pietų Vokietijos radiofono iniciatyva buvo suruošta paskaita ir diskusijos tema: "Ivairių tautybių kariuonių vienetų bendradarbiavimas. — Patyrimai iš Antrojo pasaulinio karo su Rytų Europos kariniais vienetais". Prelegentas buvo buvęs vok. gen. R. V. Heyendorffas. Paskaitos stebėtojai iš klausė VT pirm. K. Zalkauskas ir IT valdyt. M. Gelžinis.

* Balandžio 28 d. Tuebingene Pabaltijo Taryba buvo susirinkusi eilinio posėdžio. Pagal eilę šį sykį pirmininkavo VT pirm. K. Zalkauskas.

* Lietuvių Išlaikyti Tarnybos didžiausias šiuo metu rūpestis yra lietuvių prieauglio švietimas bei šio darbo suvienodinimas. Šio tikslo siekdamas, LIT kviečia ir skatina atskirų kraštų bendruomenes kur galint steigti vargo ar savaitgalio mokyklas ir visomis priemonėmis įsijungti į lietuvių ypaci mūsų prieauglyje išlaikymą. LIT, veikdama ta kryptimi, iš savo pusės stengiasi paruošti mūsų vargo mokykloms, jaunimo kursams, savaitgalio mokykloms ir kt. pritaikytas lituanistikos programas, kuriomis mūsų motu atskiroms bendruomenėms išsantuojama N. Lietuvoje švietimo Ministerijos 1936 m. patvirtinta programa pradžios mokykloms, kuri, kiek perdirbta atsižvelgiant į emigracines sąlygas, jau ankščiau buvo naudota Vokietijoje. Tikimasi, kad toji programa galės užpildyti šioje srityje susidariusią spragą, iki bus paruošta specialiai dabartinėms emigracinėms sąlygoms programa, kuri įgalintų viso pasaulio vargo mokyklose vaikus išieiti panašų lituanistikos kursą. Kiek sąlygos leidžia, taip pat rūpinamasi naujų vadovėlių leidimu ir turimųjų tinkamu paskirstymu.

* Balandžio 24 d. URT valdytojas Dr. P. Karvelis, reaguodamas į tariamai naują Sovietų politiką, per Amerikos Balsą Muenchene pasakė į kraštą kalbą. Jore URT Valdytojas pažymėjo, kad Sovietų politika nuo bolševizmo pradžios iki mūsų dienų buvo visada

vingiuota, todėl ir dabartinių Sovietų žygių negalima vertinti kitaip, kaip priedanga jų tikriesiems tikslams paslėpti. Gera Sovietų valia būtų tik tada įrodyta, jeigu jie pašalintų savo agresijos padarinius ir imtų lyginti padarytas okupuotoms ir pavergtoms tautoms skriaudas. Sovietai savo agresiją pradėjo nuo Pabaltijo valstybių, tad nuo Pabaltijo valstybėms laisvės grąžinimo turėtų pradėti darbai įrodyti ir savo žodžių tikrumą. Viso laisvojo pasaulio lietuviai kalbėjojo buvo pakviesti imtis reikalingų žygių ir reikalauti, kad Sovietai nedelsdami grąžintų Lietuvai laisvę, kaip tai yra išdėstyta VLIKo jau paskelbtame atsišaukime.

Paliesdamas prezid. Eisenhowerio balandžio 16 d. pasakytą kalbą, URT Valdytojas pareiškė, kad ji iš pagrindų sugriauna visus Maskvos valdovų tvirtinimus, jog demokratiniis pasaulis ieško karo. Vartai atverti ne tik į taiką, bet ir į plačiausią pasaulio gerovę. Sveikindamas JAV prezidento tiesų ir kilnių žygių, URT Valdytojas pabrėžė, kad jei Sovietai neįveidmainiauja, tai turi geriausią progą įsijungti į šviesesnio rytojaus kūrimą. Kalbėtojas ypač sveikino kietą JAV valst. sekret. J. F. Dulles kalbą, kad Amerika nepirks Sovietų palankumo šimtų milijonų Sovietų pavergtų žmonių kančiomis. URT Valdytojas ypatingai užakcentavo tai, jog ir Pabaltijo valstybių išlaisvinimas paminėtas kaip viena iš sąlygų santykiams su Sovietais išlyginti.

* Lietuvos ministeris Vašingtone P. Žadeikis, padėkojęs "The Washington Post" redakcijai už savo vedamuoju "Liberation: Policy or Crusade" atkreipimą dėmesio į Pabaltijo tautų, kritusių Sovietų agresijos ir ekspansijos aukomis, likimą, toliau pasisakė dėl kai kurių jame iškeltų minčių. Dėl daromo tremtiniams įspėjimo, kad "nesusidarytų netikrų vilčių", jog JAV paskelbs karo žygių išlaisvinti jiems ginklu", min. P. Žadeikis pažymi, jog lietuviai iš savo praeities praktikos net per gerai žino, kad laisvė negali būti gauta be kruvinių aukų; jie ir nelaukia, kad jų nepriklausomybę kas jiems atneštų ant sidabrinio padėklo.

Dėl tarmens, kad Balkanų valstybių

"Bakteriologinis karas" Korejoje

CHARLIO STEVEVNSONO PA REIŠKIMO SANTRAUKA

Akiplėšičiausias komunistų melas pradėtas 1950 m. Jie apkaltino mus pradėjus bakteriologinį karą. O padėtis yra tokia:

Mums užėmus Pyangyanga, Šiaurės Korėjos sostinę, radome apie 25.000 gyventojų, sergančių rauplėmis ir šiltine: jie visi buvo nusilpę nuo bado. Dauguma miesto gydytojų buvo išžudyti už "reakcionieriškumą" ir civilinės ligoninės buvo tuščios. Ligonys buvo palikti be priežiūros ir maisto.

Mūsų administracija ėmėsi skubių priemonių gelbėti padėti teikiant maistą ir sulaukiant epidemijų plitimą. Per septynias mūsų valdymo savaites gyventojų skaičius pakilo iki 150.000 ir mes juos visus maitinome. Mes įsteigėme septynias ligonines, paskiepijome 75.000 žmonių ir sulaukėme rauplių ir šiltinės plitimą. Gruodžio mėnesį, kada mes traukėmės atgal, trys milijonai šiaurės korejiečių — trečdalis gyventojų, esančių už 38-tos lygiagrečės — buvo pasiryžę trauktis su mumis, atsižėdėdami savo vyriausybės.

Dar prieš karą kaip Pietų taip ir Šiaurės Korėja perijodiškai būdavo nusiaubiamos difterito ir rauplių epidemijų. Silpna sanitarinė priežiūra ir užterštas vanduo dažnai sukeldavo dezinfekcijos epidemiją. Nenaikinami uodai platinomaliariją. Jei prieš karą kova su epidemijomis buvo silpna, tai karui prasidėjus komunistai sveikatos reikalais visai nesirūpino. Mūsų buvimo laike sulaikytos epidemijos, komunistams sugrįžus vėl išsiplėtė, o jie apkaltino mus apkėrčius Šiaurės Korėją bakterijomis.

Mūsų kova su ligomis buvo tiek sunki, kad dauguma jos smuknė iki šiai dienai laikoma kariuomenės paslaptimi, nors viskas yra dokumentuota.

Pasitraukus mums iš Šiaurės Korėjos, tūkstančiai šiauriečių vyko paskui iki Pusan. Tenai 10.000 buvo paskiepijta ir pasiūta iš savyklos. Bet begili plūdimas tęsėsi. Cheju-do stovykloje pradėjo plisti pabėgėlių atneštos ligos. Pasirodžius šiltinei buvo pasiūti lėktuvai atvežti vaistų, o Amerikos, Kanados ir Korėjos Raudonasis Kryžius ėmėsi darbo ir 20.000 ligonių buvo palapinta palapinių ligoninėse.

Mes ėmėme plačiai vartoti DDT, bet ji buvo bejėgė prieš atnešamą iš šiaurės šiltinę. Padėtį dar pasunkino belaisvių atnešta dezinfekcija.

Vieną kariuomenės transportinį laivą mes pavertėme plaukiojančia laboratorija ir pastatėme jį Koja-do uoste. Į jį buvo pasiūta fizikai, bakteriologai ir medicinos personalas. Kovai su epidemijom buvo iškvieštas JV mokslo

personalas iš valstybinių ir privačių laboratorijų. Tyrinėjant buvo surasta ne tik ligos sulaikymo būdai, bet ir naujos formulės naikinti utėles. Tie atradimai turės didelės reikšmės ateityje. Tos formulės buvo viešai paskelbtos ir komunistai galėjo jomis pasinaudoti, bet jie to nepadarė, o ėmė nuodinti žmonių mintis. Jų radijas plepėjo: ... Amerikiečiai bando bakteriologinius ginklus ant kiniečių belaisvių. Tie bandymai vyksta JAV laive Koje-do uoste. Kiniečių Raudonasis Kryžius pasiuntė apkaltinimo protestą Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui reikalaujdamas nubausti kaltininkus.

Pagerinti kovą su ligomis ir vargu buvo įsteigta UNCAK (Jungtinių Tautų Civilinės Pagelbos Valdyba Korejoje), į kurią įėjo 28 tautų atstovai, išsiuntinėti į stovyklas teikti pabėgėliams pagalbą. Begili buvo tiek daug, jog pirmomis dienomis pasireiškė maisto trūkumas ir jiems buvo duodama tik ryžiai, karštas vanduo, cukrus ir vitaminai. Visi pabėgėliai turėjo būt paskiepijami, kas pasiekta tik per 6 mėnesius.

Kada karo žvalgyba pranešė, kad Cho-do, į šiaurę nuo 38-tos lygiagrečės, 800 žmonių serga šiltine, dizenterija ir influencija dvi epidemijos kontrolinės grupės ir medicinos personalas išvyko gelbėti sergančiųjų, nors jiems grėsė komunistų užpuolimo pavojus ir mirtis. Daug kartų medicinos pagelba buvo siunčiama laivais, lėktuvais ir kitomis susisiekimo priemonėmis ir epidemijų siaučiamas vietoves kovai su ligomis.

Mes aprūpinome maistu ir drabužiais milijonus žmonių. Mes pirmiaisiais metais atstatėme 20.000 sugriautų namų, padėjome atstatyti fabrikus, įgaines ir vandentiekius. Apie 1000 tonų dvėsehenos buvo išvežta iš Seoulo gatvių. Per pirmas aštuonias savaites vien Pusan buvo sunaikinta 50.000 žiurkių. Į įvairias vietas buvo išsiūta dideli kiekiai žibalo naikinti uodus.

Gelbėti korejiečius prisidėjo daugybė žmonių. Trečiosios armijos kariai, grįždami į namus, suaukojo 10.857 dol. Už tuos pinigų buvo nupirka per 3 tonas drabužių. Taip pat padarė ir 19-toji oro eskadrilė.

Penkios vienuolės iš Mariknoll Sisterhood at Ossinig, N. Y. įsteigė Pusan dispenserį, kuris kasdien priimdavo 2000 asmenų. Norėdami juo pasinaudoti ištisas naktis praleisdavo stovėdami eilėse. Kada seserim prireikė didesnių patalpų, kariai laisvomis nuo tarnybos valandomis pastatė reikalingus pastatus.

Kapitonas Osborne E. Tloyd, negras gydytojas, globojo 3000 sergančių civilinių korejiečių, kurie lankydavo jį karo ligoninėje. Tuos ligonius jis priminėdavo naktį iki 4 valandos ryto.

Įpatingas dėmesys buvo kreiptas į vaikus. Komunistai ir tai iškreipė bjauriausiu melu. Maskvos radijas pranešė: ... Amerikos karininkai gavo įsakymą surinkti galimai daugiau korejiečių vaikų. Tie vaikai surišami, išvedami į laukus ir gyvi užkasami į žemę iki kaklo. Juos naudoja amerikiečių ir korejiečių kariai taikiniais.

Korėjoje yra apie 100.000 našlaičių. Mūsų kariai surado juos apleistuose trobesiuose, grioviuose, išvargusius, sužeistus. Seoule rasta apie 6000 pamestinukų. Viena priešlėktuvinė brigada surinko jų 450, paėmė vieną seną maldyklą pavertė ją prieglauda, apstatė ją mažais staliukais ir kedutėm ir ten surinktus vaikus apgyvendino. Jie išrašė iš JAV drabužėlių. Kiekvieną mėnesį tokių globėjų atsiradavo vis daugiau. Vieną prieglaudą įsteigė britų divizija. Dabartiniu laiku Seoule yra 15 prieglaudų išlaikomų 15-kos atskirų kariuomenės dalinių.

Amerikos armijos ir laivyno gydytojai, danų ir anglų medicinos personalas, vaikų globai pašvenčia daug savo liuoslaikiu. Kiekvienas medicinos personalo vyras ar moteris, kariuomenės junginiams padedant, liuoslaikiams kovoja su ligomis, moko korejiečius specialybių, praveda sveikatos darbų programą. Danų ligoninės - laivo "Jutlandia" medicinos personalas Tagu įsteigęs ligoninę, padarė apie 500 operacijų ir paskui visą ligoninę perdavė korejiečiams, kurių personalą pagal išgales apmokino. Išvažiuodami ligoninę pavedė UNCAK globai.

Mes esame pasiuntę 600 civilinių ligoninių į Korėją. Mes taip pat vedame didžiausią pasaulio istorijoje kovą dėl sveikatingumo. Mes pasiuntėme į Korėją 25 milijonus skiepių prieš tifoidą, 35 milijonus prieš rauples ir 19 milijonų prieš šiltinę. Mes patikrinome 800.000 vaikų dėl TBC ir 400.000 paskiepinome.

Šitie daviniai iki 1952 m. galo. Per tą laiką sumažinome susirgimą rauplėmis 98% ir šiltine 96%. Bet kova dar nebaigta. Korėjoje dar reikalinga daug patobulinimų.

Tai toki "bakteriologinio karo" faktai. Čia ryškiai matyti skirtumas tarp demokratiško ir komunistiško pasaulio.

Iš čia patiektų davinii aiškiai matyti, kad Korėjoje "bakteriologinis karas" vyksta, tik ne su bakterijomis, o prieš bakterijas.

The Prime Minister (Mr. Menzies), at centre, with binoculars, and the official group watching a Jindvik in flight. The table with the push button which Mr. Menzies pressed to launch the machine in flight is in the centre foreground.

Min. pirm. Mr. Menzies (centre, su žiūronais), ir valstybinė komisija stebi Jindviko skridimą. Centre stalis su mygtuku, kurį ppaudė ministeris pirm. paleidęs skristi lėktuvą.

By courtesy of The Chronicle

padėtis esanti geresnė negu Pabaltijo valstybių, nes "tos autos nėra taip išsklaidytos, kaip baltai", min. P. Žadeikis pažymi, kad ir baltai (lietuviai, latviai ir estai) nėra taip išsklaidyti, jog Pabaltijo regionas būtų virtęs "niekieno žeme". Pz. buvo manoma, kad pabėgusių į Vakarų skaičius siekia 150.000, iš tikro pasirodė tik apie 85.000. Pagaliau pusė šio skaičiaus grįš atgal, kaip 1919-20 metais. Dėl masinių deportacijų į Sibirą, Lietuvos gyventojų skaičius, kaip apskaičiuojama, bus sumažėjęs 10%. Paskiausieji pabėgėliai iš Lietuvos patvirtinta reikšmingą faktą, jog kaimo gyventojų masė paliko Lietuvoje, pasikeitė tikslai nedidelių miestų gyventojų vadas — ten žydus pakeitė mongolai ir rusai. Tačiau šie naujakuriai, kai horizonte pasirodys išlaisvinimo aušra, ir vėl tikriausiai pabėgs su Sovietų policija, kaip tai jau yra buvę 1919-20 m.

* Buv. D. Britanijos vicekonsului Kaune J. E. Harrisonui, anglų k. veikal "Lithuania's Fight for Freedom" autoriui, dideliu lietuvių tautos bičiui, daug prisidėjusiam prie lietuvių bylos išgarsinimo britų visuomenėje, rugpjūčio 22 d. sueina 80 metų. Mūsų veiksniai rūpinasi tą sukaktį tinkamai paminėti.

* Europos Sąjūdžio Sekretoriatas Jaunimo Sekretoriatas, padedamas "Europos Jaunimo" Sąjūdžio ir visų jaunujų politinių sambūrių atstovų, birželio 5-7 d. Paryžiuje rengia Europos jaunimo konferenciją, kurioj bus svarstomos įvairios Centro ir Rytų Europos problemos. Pabaltiečiai galės pasiūsti po 3 kiekvienos tautybės atstovus. Paskirti po vieną atstovą paprašytos svarbiausios lietuvių organizacijos. Konferenciją ruošti iniciatyvos ėmėsi komitetas, kuris jame baltams atstovauti pakvietė Dr. S. A. Bačkį.

* Romoje Piazza di Spagna 60-A ruošiamas tarptautinė laisvę ginti paroda. Lietuvis atstovas Paryžiuje Dr. S. A. Bačkis parodos gen. komisariui Mr. P. del Planques pasiuntė 21 eksponatą, sudarytus daugiausia iš dokumentų, knygų ir brošiūrų, pavaizduojančių dabartinę Lietuvos padėtį ir jos bylą.

Tarp jų pasiūta JAV valst. sekret. J. F. Dulles deklaracija Vasario 16 d. proga, URT genocido reikalu įjeiktas Jungt. Tautoms memorandumas, Harrisono "Lithuania's Fight for Freedom" ir kt.

* VLIKo Vykd. Taryba bendrai su ALTu ir Lietuvos Laisvės Komitetu rūpinasi organizuoti atremti paskleistus Sovietų teigimus, esą, Lietuva vad. "liaudies seimo" nutarimu 1940 metų liepos 21 d. savo noru įsijungusi į Sovietų Sąjungą. Visi, kas turi kokios nors medžiagos, pavaizduojančios, kaip klaidingai prievarta buvo praversti minimieji "rinkimai" ir surežisuoti "liaudies seimo" nutarimai, prašomi tą medžiagą siųsti vienai kuriai iš trijų aukščiau minėtųjų institucijų, būtent: 1) Vykdomajai Tarybai, (14b) Reutlingen, Lederstr. 94, Germany; 2) ALTui — 2334 So. Oakley Ave, Chicago 8, Ill. USA; 3) Lietuvos Laisvės Komitetui — 4West 57th St., New York 19, N. Y. USA.

(Elta)

Ar imanomas Sovietu Sąjungoje ginkluotas perversmas

Kiekvienos valstybės kariuomenė susideda iš gyviausių tautos elementų, kurie gana tampriais ryšiais yra susiję su krašto gyventojais ir kuriuose todėl pulsuoja ir visuomenės nuotaikos. Kasmet į kariuomenę stvoja atvykę iš kaimų ir miestų naujokų būriai, atnešdami į kariuomenę tikrąją visuomenės opiniją.

Ir raudonojoje armijoje nėra kitaip. Nepaisant totalitinio auklėjimo komunistams visiškai atsidavimo dvasia, nepaisant ir šnipų sistemos, raudonosios armijos kareivių ir karininkų tarpe, visai kaip ir plačiose visuomenės masėse, reikiama gana stiprių priešbolševikiškių nuotaikų.

Nei partijos politinis aparatas, nei slaptosios tarnybos specialieji pareigūnai (SMERS) niekaip neįstengė tuos nuoseklius išnaikinti.

Kokių gilių simpatijų rusų kariai reikiama pavergtiesiems, parodo du būdingi atsitikimai, kuriuos papasakojo vienas iš Sovietų Sąjungos atvykęs karininkas:

"Aš tarnavau 23 metus Sovietų armijoje, iš jų 11 metų Tolimuosiuose Rytuose, ir išėjau ilgus stažo kelius — nuo eilinio kareivio iki aukštesnio laipsnio karininko. Kovojuau Vakarų ir Rytų frontuose. Taikos ir karo metu nuolat tiko susidurti su tūkstančiais mūsų piliečių, vilkinčių pilkas karių uniformas. Niekur daugiau, kaip tokioje vietoje neturėjau progos įsitikinti, kad

platus ne tik raudonosios armijos, bet ir jos karininkų sluogs-

niai nepalankūs bolševizmui. Štai du ryškūs pavyzdžiai: Betarnaujant Tolim. Rytuose, kartą bevaziuodami darbininkų traukiniu, sutikome taigoje didelę kalinių karių grupę, dirbusią prie kelių statybos. Visai staiga, be jokio iš anksto susitarimo, traukiniu vykstantieji kariai ėmė svaityti kaliniams pro langus popirusus, degtukus ir maisto produktus.

Kai vėliau buvo norima surasti to paširėškimo iniciatorių, tardymas nieko tikro nenustatė. Tik vėliau paaiškėjo, kad tie belaisviai yra buvę raudonosios armijos karininkai, nuteisti už dalyvavimą pasikėsinime nuversti Sovietų valdžią.

Kitose prievartos darbų stovyklose vargsta tų karininkų žmonos ir šeimos nariai. Kartą, bekariaujant su japonais, prieš mūsų mašinų koloną viduryje ant kelio sukrito didelė masė moterų, nuteistų prievartos darbams, ir jos, isteriškai šaukdamos, sulaukė visą susisikimą.

"Jūs esate sotūs, o mes turime kęsti badą ir vargti", šaukė jos ir teiravosi, ar Stalinas tebėra gyvas...

Kai išdaliname visą turimą maistą, transportas galėjo vykti toliau. Kalinės buvo nuteistųjų karininkų žmonos, tarpe jų ir karo vado Jakiro šeima ar tita giminaitė".

Dar ir paskutiniųjų laikų istorija parodė, kad

įvyksta karinių dalių sukilimų; vieni iš jų pasiseka — kiti ne. Tokių

sukilimų būta i Sovietuose; pvz. Kronštato sukilimas, vad. Antanovo maištas, karių sukilimai Ukrainoje, Krime, Kaukaze ir Baltisky—Pilovoje, Rytprūsijoje minėtų sukilimų nepasisekimas nebėra būdingas šių laikų padėčiai. 1917 metų spalio revoliucija ir sovietų sistemos įkūrimas rodo, kad tam tikromis sąlygomis karinis sukilimas vis dėlto gali turėti pasisekimo. Įdomiausia tos sukilimų grandinės įvykių sudaro maršalų Tuchačevskio ir Bliucherio samokslas.

Vieni teigia, kad Tuchačevskis kreipėsi į Vokietijos vyriausybę, norėdamas užsitikinti jos paramą sukilimo metu. Bet čia samokslas buvęs Sovietų kontraspionazo iššifruotas ir Maskvai praneštas. Kiti vėl sako, kad tik istorikai galės išaiškinti tikrąsias tų nepasisekimų priežastis. Mes tiek težinome, kad kartu su eile generolų buvo sušaudyti tūkstančiai visų laipsnių karininkų ir dešimtys tūkstančių jų šeimų narių bei giminių darbu stovykloms.

Paskutinės šių dienų iš anglų politikų gautosios žinios teigia, kad jau po Stalino mirties kariuomenė suvaidiniusi Sov. Sąjungoje lemiantį vaidmenį, kuris vis stiprėja.

1941-45 metų karas tironų galią kiek pridusino; tačiau Stalinas ir jo klinka liaudį vėl apgavo, nes pergalės vaisių gyventojams neteko pajusti. Ypačiai apvilta kariuomenė. Karo invalidams

duotieji pažadai neištesėti. Invalidai tiek maža teaprupinti, jog jų dabartinė būklė prilygsta daugiau vargingam elgetai, negu už tėvynę kraują liejusiam kareiviui.

Daugelis partizanų vadų ir pačių partizanų buvo tuoj po karo ne tik nuginkluoti, bet ir pavesti policijos priežiūron,

nes jų "laisvės supratimas" nuėjęs netikra kryptimi... Maršalas Zukovas, Berlyno užkariautojas, ilgoką laiką buvo dingęs be žinios, tik po Stalino mirties vėl buvo paskirtas krašto apsaugos ministro Bulganino, šalia Vasilevskio, pirmuoju pavaduotoju. (Kas norėtų kariuomenės apvyklimo klausimais plačiau pasinformuoti, teskaito į Vakarų atbėgusio buv. raud. armijos majoro inž. Grigorijaus Klimovo 1952 m. išleista 483 pusl. veikalą "Berliner Kremlis"). Šimtai tariamų "liaudies priešų" karo metu buvo paimti į baudžiamuosius dalinius, mirties batalionus — tariamai savo ištikimybę įrodyti ir savo kaltei atpirtki. Po karo jiems buvo žadėta visiškai laisvė. Karo metu jie liejo kraują, o po karo vėl buvo išsiųsti į "sijojamąsias" stovyklas, kurios yra lygios koncentracijos stovykloms. Tačiau šimtai tokių stovyklų sudaro atsargines pajėgas kovoti su sovietiniu režimu.

Daugelis karo žinovų reiskia nuomonę, kad skėmingas ginkluotas perversmas Sovietų Sąjungoje dėl plačiai išvystyto karo technikos be paramos iš užsienio vargu imanomas. Tokie istoriniai ir vidiniai perversmą skatinantieji psi-

chologiniai ir efektingi faktoriai yra:

1) Karinis konfliktas su užsienio valstybėmis.

Tokį galimumą turėjo galvoje tiek Tuchačevskis, tiek Blucheris. Tokie konfliktai patraukia vyriausybės dėmesį ir palieka armijai daugiau laisvės veikti.

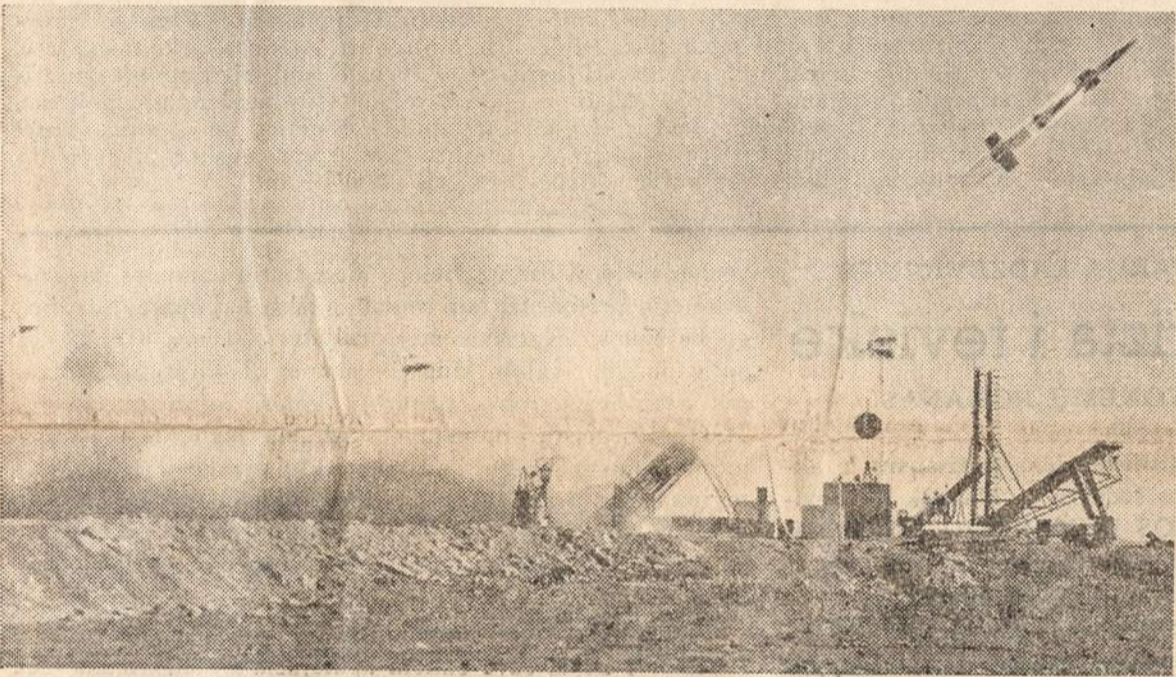
2) Revoliucija pačiame Kremliuje. Tuchačevskis galvojo, kad pasisekimui užtikrinti užtektų 11 šūvių, tiek, kiek buvo politb. narių.

3) Laisvojo pasaulio solidarumas ir noras tinkamu laiku visokiais būdais padėti Rusijos pavergtoms tautoms.

4) Vakarų demokratijų sugebėjimas jau dabar užkariauti Rusijos tautų simpatijas ir veiksmams įrodyti, kad Vakarai yra linkę pripažinti Rusijos tautoms teisę pačioms apspręsti savo likimą.

5) Didėjantis nepasitenkinimas sovietiniu režimu. Liaudis ir armija nepamiršo savo brolių ir seserų suaudymo ir sugrūdimo į koncentracijos stovyklas. Liaudis ir armija nepamiršo, kad Stalinas 1945 m., karui pasibaigus, juos vėl apgavo.

Visos vyriausybės pastangos atskirti kariuomenę nuo liaudies nepavyko. Armija su liaudimi palaiko glaudžius ryšius, ir būsimoje išlaisvinimo kovoje toji santarvė sudarys vieną iš lemiamų veiksnų. Rusų liaudis yra kantri, bet tai nereiškia, kad-tai kantrybei nebūtų ribų. Prie jos tenka priskirti į Vakarų atbėgusių karių mases, kurios grįš į savo tėvynę kaip išlaisvinimo divizijos. (Elta)

Developments in rockets and guided missiles research were shown to an official party which visited the Woomera Rocket Range on the 2nd of May. A 21-ft. test rocket is seen shortly after leaving the launching ramp.

Raketų ir vairuojamųjų sviedinių tyrinėjimų vystymais buvo parodytas vyriausybinei komisijai, kuri gegužės 2 dieną vizitavo Woomeros Raketų Stotį. 21 pėdos ilgio bandomoji raketa parodyta kylanti nuo iššovimo rampos.

By courtesy of The Chronicle

SVARBUS AUSTRALIJOS SAUGUMO PUNKTAS

Australijos ministeris pirmininkas Mr. Menzies neseniai lankėsi Woomeroje (S. A.) ir susipažino su ten įrengta raketų stotimi. Ta proga buvo atidengtos kai kurios palatys.

Tos stoties tikslas — ginti Australiją nuo galimo priešo lėktuvų puolimo. Išsauta raketa pradžioje valdoma radio bangomis kol pakyla į tinkamą aukštį, po to pati sugauna artėjantį lėktuvą, jį sunaikina ir pati susprogsta. Ministeriui pirmininkui buvo pademonstruotas radijo bangomis valdomas lėktuvas Jindviks, kuris akimirksniu pakilo iš aerodromo, dingo erdvėje ir vėl saugiai nusileido aerodrome. Tokie lėktuvai dabar vartojami bandymams. Nuo 1950 metų iki šiol iš viso jau buvo išbandyta 700 raketų, 2.200 bombų ir 440 kitokių vairuojamųjų sviedinių.

Raketos gali būti naudojamos ne tik lėktuvams naikinti, bet ir taikiniams ant žemės, pav., laivams. Raketos gerai pataiko taikinius nuo kelių mylių iki

1200 mylių atstume.

Reikia pastebėti, kad visa tai yra Australijos mokslininkų išradimai. Neseniai lankėsi amerikiečių ekspertai labai domėjosi šia karinės technikos pažanga Australijoje.

AUSTRALIJOJE PLEČIAMA PRAMONĖ

Artimiausių kelių metų būvyje Australijoje planuojama pastatyti naujų fabriku už £229 milijonus. Naujus fabrikus statys didžiosios dabar jau veikiančios įmonės, pritraukiant užsienio kapitalą. Naujos įmonės apima plačią skalę, pradedant automobiliais, sunkvežimiais bei traktoriais ir baigiant pačiais moderniaisiais ir preciziškiaisiais elektroniniais gaminiais, naikintojais ir pan.

Numatoma išplėsti taip pat ir aliuminijaus gamybą iš vietinės žaliavos, kad galėtų patenkinti viešes rinkos reikalavimus. Tam reikalui kuriamą įmonė Tasmanijoje, kuri kainuos £6 milijonus.

AUSTRALŲ IR ATEIVIVŲ diskusijos komunizmo klausimais

Prie Good Neighbour Council, Pietų Australijoje, be kitų padalinių yra taip vadinamas Nationality Advisory Committee. Jam pirmininkauja Mr. Denis Winterbottom, kuris, savo keliu, yra vienas iš Good Neighbour Council Vykdomojo Komiteto narių ir įtakingas bei gerai žinomas Pietų Australijos pramonės bei prekybos srityse. Į šią instituciją įeina taip pat nariais apie 27 ateiviai, atstovaujį įvairias tautybes. Posėdžiai reguliariai vyksta vieną kartą per mėnesį. Jiems būna, paprastai iš anksto, numatyta speciali tema ir ateiviai nariai, daugumoje asmenys su išsilavinimu bei nemažu patyrimu, būna pakviesti pareikšti savo žinias bei nuomones, ir vėliau įsijungti į atviras diskusijas. Šių diskusijų temos, iki šiol yra buvę sekančios: reklama, spauda ir radijas; bedarbė; socialiniai ryšiai ir komunizmas. Pastarasis, kaip tik ir buvo diskutuotas paskutiniame subuvime.

Atidarydamas subuvimą, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų, maždaug pusiau australai, pusiau ateiviai, Mr. D. Winterbottom pabrėžė, kad šio vakaro tema yra labai plati ir todėl aiškumo bei praktiškumo dėlei pasisakymai bei diskusijos turėtų būti nukreipta šiomis dviem linkmėmis: 1. Komunizmo infiltracija bei įtaka Australijos pramonėje bei šio krašto išsivystyme ir 2. Komunizmo veikla Universitetuose. Jis atvirai apeliavo į ateivius, atskleidė savo patyrimus bei pergyvenimus šiai auditorijai, kad vietiniai gyventojai susidarytų vis pilnesnį vaizdą apie raudonąjį marą. Tuo pačiu jis prašė visų susirinkusiųjų, ypač ateivių, kurie turi aštresnę ir daugiau patyrusią akį (kas, be abejo yra taikoma ir visiems mūsų tautiečiams), stebėti komunistinę infiltraciją vietinėse gamybinėse įmonėse ir pastebėjus žalingus simptomus, surinkti davinius ir

visą medžiagą perduoti jam. Jis išreiškė didelį ateivių susirūpinimą šio krašto ateitimi ir jų baime dėl vis stiprėjančios raudonosios įtakos įvairiose gyvenimo srityse. Pereidamas prie vietinės australiškos spaudos, jis konstatavo faktą, kad daugelio dalykelių talpinamų apie komunizmą, būtų reikalinga išvengti, tačiau, tai nesą paprasta padaryti, priimant dėmesin, kad australai spaudos darbuotojai yra nusistatę išlaikyti savo spaudą visiškai laisvą ir demokratišką, pilna žodžio prasme, todėl ir esą nelengva dalykus pakreipti kitaip manančių australų, o ypač ateivių pageidaujama kryptimi. Jis, tačiau, patikrino susirinkusiuosius jog jis turįs pasižadėjimą, duotą iš vietinės australiškos spaudos žmonių, jog, jie talpins rimtą ir objektyvią medžiagą, ateivių patiektą, komunizmo klausimais. Tokia medžiaga turėtų būti nukreipta asmeniškai į Mr. D. Winterbottom.

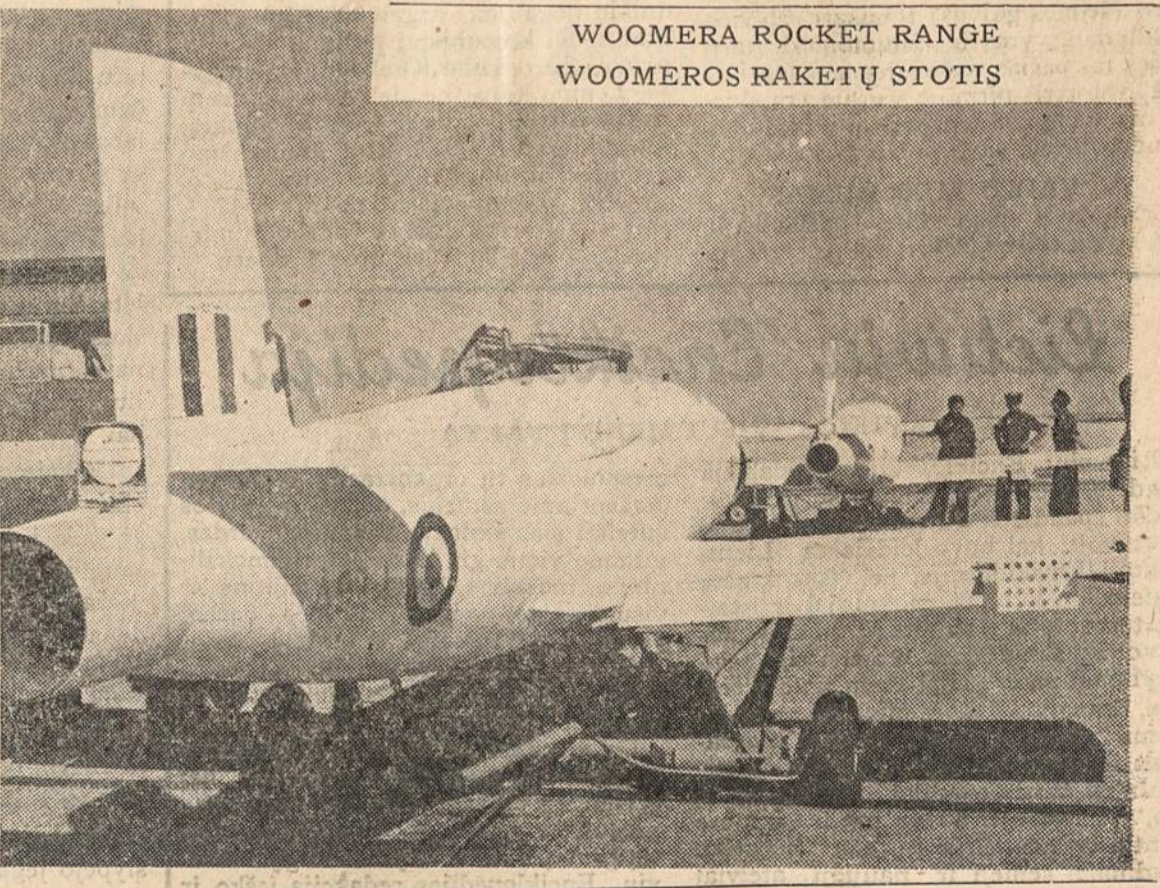
Pirmininkaujantį pakviestas, iš ateivių pusės, šiom diskusijom pradinių žodį tarė vengrų atstovas, o vėliau estas, kuris kvietė ateivius palikti nuosalią jausmus bei emocijas, o pateikti auditorijai tik grynus faktus. Jis, kaip giliai surištas su šio vakaro tema, papasakojo sekantį atsitikimą įvykusį vienoje mokykloje. Po Stalino mirties, vietinis mokytojas paklausė 6 skyriaus mokinius, ką jie žino apie Staliną ir paliepęs iškirpti juo paveikslą iš laikraščio, pakabino jį ant klasės lentos. Šį incidentą ateivių vaikai papasakojo tėvams sugrįžę namo iš australiškos mokyklos.

Sekantieji ateiviai kalbėtojai išskėlė faktą, kad australai, būdami atskirti nuo pasaulio, nėra pakankamai įsitikinę komunizmo pavojumi ir nedaro pastangų su juo kovoti nei tarptautinėje arenoje nei namuose. Gi kaip tik šis kraštas yra jų pirmoje vietoje ir

Two Jindviks — small, high-speed, jet-propelled, pilotless planes — being prepared for flight. They will be used as targets for guided missiles

Du Jindvikai (džindvikai — tai maži, jet-propeleriais, be piloto valdomi lėktuvai — paruošti skridimui. Jie naudojami kaip taikiniai vairuojamiems sviediniams.

By courtesy of The Chronicle

WOOMERA ROCKET RANGE WOOMEROS RAKETŲ STOTIS

jiems, kaip šeiminkams, jo saugumas turėtų rūpėti daugiau už viską.

Palietus unijų klausimą, savaime suprantama, negalėjo išlyti dalyvaujantys Mr. A. J. Shard, iš Trade and Labor Council, kuris yra vienas iš žinomiausių australų unijų atstovų visoje Australijoje. Pirmiausiai, jis pabrėžė, aiškumo dėlei, kad jis esąs darbietis, bet atviras antikomunistas, prieš komunizmą kovojęs ir kovosias. Jis perspėjo ateivius, jog šie dalinai turi klaidinga nuomonę apie australų unijas. Po 10 kovos metų, šiandien iš 16 unijų Pietų Australijoje, tik 1 yra tikro ir aiškaus komunisto vadovaujama. O Federaliniame unijų centre iš 16 unijų, tik 2 yra tikrų komunistų vadovybėje. Bal-

savimų rezultatai esą visuomet būna aiškūs: 14 prieš 2, būtent, jūrininkų ir uosto darbininkų unijos. Nesą lengva kovoti su komunistais unijose, nes, kartais pasitaiko, ir iš jų tarpo žmonių, kurie labai puikiai atlieka savo darbą unijai, pav. uosto darbininkų unijoje, ir visų unijos narių toks asmuo yra stipriai palaikomas. Baigdamas, Mr. A. J. Shard pareiškė, kad jis neturįs jokių iliuzijų apie tai, kas atsitiktų su juo, komunistams paėmus valdžią šiame krašte!

Apie komunizmo įtaką Adelaidės Universitete kalbėjo studentas liberalų partijos atstovas, pabrėždamas, kad jis esanti menka, tačiau žinomas faktas, jog Universitete mokomojo personalo

tarpe esą priklausančių komunistų partijai asmenų. Tipingiausias esąs taip vadinamas socialistų klubas Universitete, kuris, kalbėtojo nuomone, yra komunistinis. Esąs labai liūdnas faktas, jog studentai iš Azijos kraštų esą susirūš su minėtu klubu. Po to kalbėjęs kitas studentas, pasisakęs nesąs nei komunistas, nei socialistas, ir kalbąs studentų Atstovybės vardu, nesutiko su ankščiau kalbėjusio kolegės nuomone, ir pakartotinai akcentavo, jog Adelaidės Universitete įsisteigęs socialistų klubas nėra pasireiškęs aiškia komunistine veikla ir bendrai jo įtaka Universiteto gyvenime nežymi.

V. Linkevičius.

KATALIKU GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

Seimos Charta

I Įvadas

1 a. Šeima yra Dievo betarpiu sukurtas bendruomenė, atitinkanti specifinį jos uždavinį, t. y. gimdymą ir auklėjimą vaikų, kurie iš jos gema ir turi prigimties pirmenybę, išplaukiančią iš jos teisiųjų santykių su pilietine bendruomenė.

1 b. Šeima savo esme priklauso nuo Dievo, savo buitimi nuo vedusiųjų valios, kurie duoda jai gyvybę per moterystės sutartį, išaukštinant per Jėzų Kristų krikščioniškos ligi Sakramento, kurio akivaizdžiai Bažnyčia viena turi juridinę galią liečiančias jos prigimtį ir jos esmines savybes atžvilgiais.

1 c. Valstybė privalo globoti namų židinio bendruomenę, įstatymais užtikrinama laisvą jos teisiųjų naudojamą ir jos uždavinių vykdymą.

II. VEDYBOS IR ŠEIMOS SUKURIMAS

2. Vedybos yra laisva sutartis, išaukštinta krikščioniškos ligi Sakramento vertės, kurio ryšys savyje yra amžinas, neišardomas, pastovus, vienintelis.

3. Vaikų gimdymas bei atitinkamas auklėjimas yra pirminis moterystės tikslas.

4. Nuolatinė bei tarpusavė pagelba viens kito papildymui ir priemonė prieš geismus yra antriniais moterystės tikslai.

5. Išsiskyrimas, t. y. moterystės ryšio panaikinimas, yra uždraustas ir pasmerkta.

6. Tiesioginiai ir laisvu noru padarytas abortas yra nusikaltimas.

7. Gimimų apribojimas priešprigimtinėmis priemonėmis bei prieš specifinį moterystės tikslą yra nemoralus ir visiškai negarbingas aktas.

8. Teisinga nelegalių vaikų teisiųjų apsauga neprivalo statyti į pavojų bei pažeisti teisėtą šeimos prestižą.

9. Pajuokimas moralinių vertybių sušietų su moteryste ir vaikų gimdymu pažeidžia šeimos teises.

III. ŠEIMYBINĖ HIERARCHIJA IR MOTERS PASKIRTIS

10. Vyras yra šeimos galva; žmona yra jo pagalbininkė. Subordinuotam vyrui (šeimos galvos) tėviškos valdžios vykdymui, vyras ir žmona turi tarp savęs tas pačias teises ir prievolės.

11. Moteris pirmoje vietoje yra skirta namų apyvokai ir per tai ji atiduoda bendruomenėi savo didžiausią įnašą.

IV. VAIKŲ AUKLĖJIMAS

12. Šeimos pagrindinė paskirtis, ir tuo pačiu teisė auklėti vaikus, yra ne-

panaikinama ir nepažeidžiama teisė. 12 b. Valstybė rūpindama privalo ir viešu švietimu, privalo ne tik užtikrinti paskirstomąjį teisingumą, bet taip pat respektuoti pirmesnę šeimos teisę į vaikų auklėjimą ir Bažnyčios bei jos išimtiną kompetenciją religinio švietimo ir auklėjimo srityse.

12 c. Kiekvienas auklėjimo bei švietimo monopolis, kuris fiziškai ar morališkai priverčia šeimą lankyti valstybinės mokyklos ar kitas, priešingas krikščioniškos sąžinės įpareigojimams ar jos leistinam pasirinkimui yra neleistinas.

V. PAJAMOS IR ŠEIMYBINĖ NUOSAVYBĖ

13. Atlyginimas vyrui už darbą turi atitikti visos šeimos pragyvenimo lygį, nežiūrint koks bebūtų šeimos skaičius. Todėl valstybė, vystantis gamybos sistemai ir pajamų paskirstymui, turi rūpintis, kad šeimai būtų laiduotas paskirstomas ir mokestinis teisingumas.

14. Šeima turi teisę įsigyti šeimos nuosavybę, t. y. privatinį turtą, kuris užtikrins vieningumą, tęstinumą bei saugumą, įgalindamas šeimos tėvą atlikti visas Dievo uždėtas prievoles šeimos gyvenimo pagerinimui.

VI. ŠEIMOS ATSTOVAVIMAS

15. Atsižvelgiant į teisingą bendruomenės santvarką, šeima privalo būti oficialiai atstovaujama vadovaujamoose viešo gyvenimo organuose.

VII. ŠEIMOS TAUTYBĖ

16. Yra normalu, kad šeima turi tą pačią tautybę ir kad ji, lygiai kaip šeimos narių gyvenimo vieta, gali būti suinteresuotųjų laisvai pasirinkta didesniam šeimoms labui.

Ši šeimos charta yra paruošta Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unijos Šeimos Komisijos. Ji tiesioginiai įpareigoja 70 milijonų moterų, o tuo pačiu kviečia susimąstyti visą krikščionišką pasaulį.

Kada žmonių bendruomenė praranda savo sielą, kuria yra Dievas, ji genda, trupa ir pasidalina į milijonus vienu su kitais kovojančių vienetų, kurių net propagandos galybė nėra galima sugrąžinti į tikrą vienybę, taip, kaip iš dulkinių negalima atgaivinti žmogaus. Štai kodėl komunistai pačiame komunizmo centre laiko išbalzamuotą, negyvą Lenino kūną, be sielos lavoną, kaip materializmo simbolį ir kaip punktą, kur rikiuojasi revoliucinė komunizmo armija. Tai tikrai tobulas simbolis to, prie ko komunizmas žmogų veda — prie sugedimo, puvimo, iširimo ir mirties. **Fulton J. Sheen**

Lietuvių Enciklopedija

KVIEČIA VISUOMENĘ Į TALKĄ

Lietuvių Enciklopedijos redakcija pradėjo intensyviai ir skubiai rinkti ir ruošti spaudai enciklopedinę medžiagą. Lietuvoje, kai buvo leidžiama Lietuviškoji Enciklopedija, po visą kraštą išsisklaidė kunigai, mokytojai ir įstaugų tarnautojai labai uoliai talkininkavo Enciklopedijos redakcijai, savo apylinkė parinkdami žinių apie vietoves, draugijas bei organizacijas, atsiųsdami žymesniųjų savo veikėjų biografijas ir atvaizdus. Tokie nuosirdūs talkininkai Enciklopedijai reikalingi ir čia, Amerikoje, o taip pat ir kituose kontinentuose, kur gyvena lietuviai. Vadinami senieji ir naujieji ateičiai! vienodai gali jungtis į šį darbą ir lituanistine medžiaga praturtinti Lietuvių Enciklopediją.

Todėl Lietuvių Enciklopedijos redakcija maloniai kviečia savo tautiečius, o ypač lietuviškųjų organizacijų vadovybes, tučiuojau siusti žinias iš visų miestų, miestelių ir kitokių vietovių apie ten gyvenančius lietuvius, jų skaičių, apie žymesnius veikėjus apie veikiančias lietuvių draugijas: religines, politines, kultūrinės, profesines, švietimo, sporto, apie lietuvių parapijas, mokyklas ir t. t. Atžymėtinos ir lietuvių įstaigos — bankai, prekybos bendrovės, įmonės, fabriakai, klubai kultūros pastatai bei paminklai. Siunčiamose žiniuose būtina reikia nurodyti draugijų išikūrimo laiką, svarbesnius nuveiktuosius lietuviybės darbus ir žy-

mesniuosius jų organizacijų veikėjus. Rašant apie asmenis, reikia apie juos suteikti šias žinias: pavardė, vardas, gimimo vieta, gimimo data, išsimokslinimas, mokslinė, kultūrinė, politinė ar visuomeninė veikla, kūrybos darbai (knygos, straipsniai, laikraščių redagavimas, dailininkų paveiksai, architektų ir inžinierių sukurtoji statybų projektai, pastatai ir t. t.).

Geros valios lietuviams talkininkams čia atsiveria plati dirva ir didelis bei garbingas darbas: surinkti laisvajame pasauly, o ypač J. A. Valstybėse esančią gausią lituanistinę medžiagą. Lietuvių Enciklopedijos redakcija ieško ir kitų būdų bei kelių tai medžiagai rinkti, betgi niekad nebus per daug, jei į tą darbą įsijungs plačioji lietuvių visuomenė ir jos organizacijų vadovai. Tik visas jėgas sutelkę, sukursim tą didžiulį lietuviškosios kultūros paminklą — Lietuvių Enciklopediją.

Tikėdami pasaulio lietuvių rūpestingą ir kruopščią talką šiam didžiuliui kultūros darbui, Lietuvių Enciklopedijos redaktorai ir leidėjas iš anksto visiems talkininkams taria nuosirdžiausią dėkui. Žinias, straipsnius, aprašymus, fotografijas ir kitokią medžiagą prašome siusti šiuo adresu:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Prof. Vacl. Biržiška,
L. E. Vyr. Redaktorius.

Mokslo — technikos naujienos

PASIRODO NAUJIENOS APRANGOS MEDŽIAGOS

Pirkėja yra išmintinga, jei ji žino savo sintetines medžiagas! Medžiaga bus svarbi šio pavasario stiliuje ir dirbtiniai siūlai naujose madose suvaidins didelę rolę.

Visuose drabužiuose, pradedant nuo pagrindinių ir moteriškų apatinių iki kostiumų, bluzelių, suknelių, paltų, kojinių ir pirštinių, pasirodys dirbtiniai siūlai. Be jau žinomų vardų kaip "rayon" ir "nylon", turėsime dar ir "dacron, orlon, acrilon, vicara ir dynal".

Kiekviena iš jų turės tam tikrų pirmenybių pirkėjai, jei ji mokės jas atskirti. Nėrdami jai padėti pasirinkime, čia paduodama santrauka vyriausių tekstilinių siūlų specialiųjų ypatybių:

Pirmoji priklauso celulozinei, kuri apima medvilnę, linus arba augalinių siūlėlių grynus ir seniausią dirbtinį siūlą "rayon" ir "acetates". Paskutinę galima vartoti atskirai arba kartu su medvilne, vilna ir naujomis sintetinė medžiagom. Jų priemonės medžiagai reikią paprastai ilgesni nešiojimo laiką.

"Proteins" sudaro sekačią grupę. Jų tarpe turime vilną ir šilką bei sintetines medžiagas "vicara" ir "ardil". Vicara, kuri yra padaryta iš kukurūzų ekstrakto, turi vilnos savybes. Jos gerų savybių tarpe rasime atsparumą kandsim, pelėsių dėmėms ir alkaliniams chemikalams ir mažiau susitraukia kaip vilna. Ji vartojama kartu su vilna tuo sumažinama susitraukimą, palaiko stiprumo ir nešiojimo kokybę ir priduoda geros kašmirinės medžiagos švelnumą. Ardil yra panaši į vicara ir yra gaminama D. Britanijoje iš žemės riešutų.

Turime grupę, kurioje randasi vien tik sintetiniai siūlai ir kuri apima ir "nylon" bei "perlon". Perlon yra Europoje pagaminto siūlo vardas, kuris yra panašus į nylon. Jis daugiausiai varto-

jamas moteriškiems apatiniams, kojiniams, pirštinėms ir, neseniai, vyriškiems marškiniams, moteriškom suknelėm, bluskutėm ir sijonams. Jų gerosios savybės yra elastiškumas, ilgas nešiojimas, atsparumas drėgmei, susitraukimui, kandsim ir daugeliui chemikalų.

Kita grupė, kuri ypatingai labai išsiplečia sintetinių medžiagų tarpe, apima ir orlon, dynel ir acrilan. Orlon, kaip ir nylon, vartojama atskirai, arba kitų siūlų kombinacijoje, kaip su vilna plisavimui ir laidymo atsparumui. Jis taip pat lengvai skalbiasi ir džiūsta kaip nylon, bet yra atsparesnis saulei ir orui. Dynel pasižymėjo savo greitu džiavimu ir atsparumu susitraukimui, ugniai ir tam tikriems chemikalams.

Dacron yra žymiausias iš kitos grupės. Jis charakteringas savo lamyto atsparumu, ar jis būtų sausas ar šlapias. Dėl šios savybės jis plačiai vartojamas vyriškų kojinių, baltinių ir kostiumų gamybai. Jis beveik nereikalauja jokio laidymo ir "pre-set" kvoldą laikys toli, kol laikys medžiaga. Atrodo, kad jo gera dėvėjimo kokybė, šiluma ir pirmos rūšies vilnos jausmas bei atsparumas kandsim padarys šią medžiagą mėgiama. **(Nep. Liet.)**

VANDENILIO BOMBA

Eniyetok atolo saloje išsprogdinta pirmoji H - bomba. JAV oficialūs šluogsniai atsisako apie H - bombos sprogimą informuoti. Spaudoje paskelbta žinia vieno Los Angeličio, stebėjusio sprogimą 36 mylių atstume (stebėtojas sprogimo garsą išgirdo trims minutėms praslinkus nuo akinančios sprogimo šviesos pasirodymo). Kaitra turėjusi būti nepaprastai didelė, nes minėto stebėtojo vieton atūžusi stipraus uragano formoj karšto oro srovė. Stebėtojas maipo, kad ir šviesos stiprumas turėjęs būti stipresnis už A-bombos, nes stiklai, per kuriuos stebė-

jo sprogimą buvo žymiai tamsesni už vartojamus A - bombos sprogimams stebėti. Iš mažo taško šviesa plėtėsi dideliu greičiu platyn ir aukštyn, nešdama mases Pacifiko vandens, ir matymo laukas pasidarė vien akinančios šviesos ekranas. Manoma, kad išsprogdinta H - bomba yra 10 kartų didesnio veikimo efekto, negu buvo A - bombos sprogdintos prieš septynetą metų Hiroshimoje ir Nagasaki.

Tuo tarpu H - bombos pagaminimui reikia išleisti tiek, kiek atšieitų 10 - 25 A - bombos. Normalus H - bombos gaminimas galėtų būti pradėtas, kai bus pabaigti statyti ant upės Savannah 421.000.000. dol. vertės įrengimai atominiams darbams.

Kaip žinoma, H - bombos veikimas pagrįstas jungiant du atomus vandenilio su vienu atomu heliumo. **(TZ.)**

RAKETA Į ERDVĘ

Neseniai JAV buvo išsauta 7 1/2 tonų raketa "Viking 9", kuri pakilo 135 mylias į aukštį. Tai nebuvo rekordinis aukštis, nes tokį pat aukštį buvo pasiekusi 1951 m. raketa "Viking 7". Tačiau "Viking 9" pakilo su didesniu kroviniu — 750 svarų įvairių instrumentų (Viking 7 — 450 sv.). Instrumentų tarpe buvo: fotonų skaitiklis saulės X spinduliavimui nustatyti, spektrografas saulės ultra violetiniams spinduliams užregistruoti, ir specialie empulsią kosminiams spinduliams užfiksuoti.

Raketa nusileido su filmomis ir aparatais nesugadinta. Medžiaga yra studijuojama.

KELIONĖ Į MĖNULĮ

Britų Tarplanetinės Draugijos pirmininkas Mr. Arthur Clarke rašo UNE SCO žurnale, kad jeigu mokslo pažanga ir toliau eis tokiu tempu kaip dabar, tai apie 1970 metus bus galima pagaminti raketą, kuri nuskris iki mėnulio ir grįs atgal į žemę.

MARIJA RADZEVIČIUTĖ

Laurynas grizta i teviske

ZEMAITIJOS KNYGNEŠIŲ ROMANAS

(Ištrauka)

... Pradėjome spausdinti vieną gražiausių ir aktualiausių literatūros šedevrų — Marijos Radzevičiūtės ZEMAITIJOS KNYGNEŠIŲ ROMANĄ. Šią knygą sulietuvino C. Petrikas, kalbą žiūrėjo ir kalbą praturtino rašytojas Pulgis Andriušis.

Norėdami supažindinti mūsų Skaitytojus su knygos turiniu, duosime keletą ištraukų "A. Lietuvyje".

Redakcija

Svajingai žydria juostele rangosi Kiršniava, siauras ir negilus upeliukštis, srovėna kauburiais ir lygumom, pilkais kaimeliais ir garbanotais sodais į Dubysą. Tuojau už dvaro prie Paleidrių upelis pasisuka gražiu pusracio vingiu, skirdamas pono žemę nuo Kareiviškų kaimo rėžių. Pats kaimas labai plačiai buvo išsimėtęs, be jokios tvarkos. Sodybas jungė įstrižos pinučių tvoros, supdamos išsikerojusius sodus; toliau kėpsojo karčių tvoros, skirdamos ūkininkų daržus bei žardžius. Paupiuėjo vieškelis, paženklintas stulpeliais su ūkininkų pavardėmis, apsidantis medžiais, kur kas keletą šimtų žingsnių buvo prikaltos kopytėlės su šventaisiais, smūtkeliais arba kryžiais. Iš kiekvieno kiemo geltonavo takeliai į vieškelį; kaikurie jų sukdamo į lauko kelelius, o vienas kitas — į dvarą. Tai buvo kojų išminti takeliai.

Už kaimo, į kairę pusę nuo vieškelio, daugelis takelių susibėgo į vieną didelį taką, ir čia jie išsiliėjo plačia keliute. Ji vedė į netašytų almenų bažnytelę, kuri lyg sargybinis saugojų apylinkę. Kamas, atrodė, didelis ir turtingas.

Važiuojant keliu alį vėrė sodybos ir sodai, upelis ir raudonas bažnytelės stogas, gražios Žemaitijos kopytėlės, labiau panašios į monstrancijas, negu į kryžius, bet ypač praeivio žvilgsnius patraukdavo anapus kaimo iškilęs pilialaknis, gal būt, Gedimino kovų liudininkas dabar apžėles erkėtrožėm bei krūmais.

Tose sodybose gyveno augaloti ir gražūs žmonės. Iš paviršiaus jie atrodė linksmi ir net pokštininkai, tačiau viduje slypėjo jėga ir senų japročių gerbimas. Jie buvo geri ūkininkai, nagingi ir darbštūs. Kaikurie vertėsi bitininkyste, kiti uždardiavo iš šalies; taip pat buvo sumanių savamoklių amatininkų. Kaimė gyveno dvylika šeimų Kareivių — visi giminės. Jų šeimos buvo vaikingos, o jaunas gražiausias nuagūges; nemaža jų paėmdavo į kariuomenę, kiti tarnaudavo dvaruose. Tačiau Kareivių turtai nedidėjo, jų sodybos vis smulkėjo ir smulkėjo.

Jonas Kareivis, (kad būtų lengviau atskirti nuo kitų), pramintas Dideliu, buvo savo giminėje pats neturtingiausias, pats darbščiausias ir pamaldžiausias. Tiesa, jis ir turėjo už ką melstis! Sau pačiam prašė jis Dievą ištermės darbuose, meldėsi už sūnų ir senutę žmoną, kuriai jau atskirta vieta kapinėse už bažnytelės, meldėsi už tris ištekejusias dukteris, už du vedusius sūnus, kurie gyvena ir ūkininkauja tam pačiam kaime, meldėsi už Florijoną, kurį paėmė į kariuomenę toli, toli, net į Vologodsko guberniją, ir už jauniausią Martynuką, kuris ganė pono galvijus už Kiršni-

vos. Ir meldėsi dar už vieną sūnelį, kurio namuose jau niekas net neprisimena, taip seniai jis išklydo į pasaulį ir dingo be žinios. Kartkartėmis prašydavo Dievą dar daug, daug pinigų. Svajojų kaip jis tuomet išskirstytų sūnus, pastatytų jiems trobas, pripirktų žemės, arklių ir karvių, Martynuką leistų į mokslus — gal, net į kunigus, o Florijonui pasiūstų pinigų, kad nusipirktų pyrago ir gerus, patogius batus, o tuo tarpu jo kirvis Didelių namuose kaukšėjo nuo tamosos iki tamosos, nugara nuo darbo ir metų linko vis žemyn, gi krūtinėje kasdien jautė vis didesnį sunkumą...

Buvo vasara, pati šienapjūtė. Po pusiau ištrūnęjusia šimtmete liepa, savo šakom apklojusia Didelių namą, senis Jonas tašė kuolus. Visi paaugliai būvo išėję prie šieno. Iš laukų skrido sutartinės ir linksmi šūkavimai, o tuo tarpu kaimė viešpatavo mirties tyla. Tik iš vienos varganos pirkelės buvo girdėti staklių šaudymas, o gretimam vyšnyne kažkas tyliai niūniavo. Senis Jonas žinojo, kad staklėmis šaudė pas Juodžius darbščioji Rozaliukė, o dainelė niūniavo senas kareivis - invalidas, jo giminaitis, kopinėdamas bites. Ir jisai, klausydamas tolimos dainos aido, prisiminė savo jaunas dienas, kada vadovavo dainoms ir pasilinksminimams. Dabar gi jį palieka namuose su ligoniais, jam paveda globoti trejetą jauniausių anūkių. Vienas miegojo lapšyje, pakabintame ant žemos liepos šakos, kiti du sėdėjo ant namo slenkščio žaidami su gauruotu katinu. Saulė kryo į vakarus. Netrukus ir ji pasieks pilialaknio viršūnę ir paraudusi pasislėps už jo keteros. Dar po valandėlės kaimą užgrius žmonės, po sunkių dienos darbų grįžę namo pailsėti.

Toli vieškelyje tintiliavo varpelis. Jonas, nepakeldamas akių, atsiduso. Nuo Ariogalos pusės važiuo pašto vežimas: su laikraščiais, laikais ir valdžios potvarkiais. Laikraščiai ne jam buvo skirti, o laišku neikuomet negaudavo, nebent tik iš Florijono, kuris kartkartėmis trumpai rašydavo apie liudėsį tolimoje šalyje, kaip jisai nuolat sapnuoja Kiršniavą ir tėvų namus. O valdžios raštų kaimietis bijojo, nes tai būdavo arba šaukimai į teismą, arba mokesčių lakštai, arba dar kokios kitos prievolės. Vežimas vis artėjo, po to išsuko iš vieškelio, ir dabar dardėjo ulytkeliu. Atseit, važiuo ne į dvarą, ne į valsčių ir ne į kleboniją. Tai kur gi?

Senis pakilo nuo darbo ir, prisidengęs ranka akis, pažvelgė į tą pusę. Brikelis pasuko po kaimyno sodybą, privažiavo prie jo vartelių ir sustojo. Išlipo nepažįstamas žmogus. Tai buvo jaunas ponaitis su barzdele, šviesiu vasariniu apsiaustu ir minkšta miestietiška srybėle. Per pečius buvo persimetęs odinį kapšį, rankoje laikė lazdele su auksiniu bumbulu, mūvėjo šviesiomis zomšinėmis pirštinaitėmis. Didelis priejo prie nepažįstamojo žmogaus. Gal tas bus paklydęs? Gal nori pasiklausti kelio? Svečias atklė vartelius ir įėjo į kiemą. Sustojo ir valandėlę žiūrėjo vienas į kitą. Įdubusiose ūkininko akyse tvyrojo baimė ir viltis, nepasitikėjimas ir laimė. Ir staiga svečias metė skrybėlę ir lazdele, šoko prie senelio, apsikabino jį ir sužadintu balsu suriko: — Tėte!

Ūkininkas apsikabino svečią, apmiręs iš džiaugsmo. — Laurynas! Laurynėlis! Sūnelis! Ir, taip apsikabinę, abudu pravirko. Pirmas atsipeikėjo jaunas ir pažvelgė į pirkią.

Ketvirtieji mokslo metai

Lietuvių Vasario 16 Gimnazija šių metų balandžio mėn. 14 dieną pradėjo 4-tuosius mokslo metus. Jie vadinsis 1953 - 1954 mokslo metais.

Čia pat tenka tuos metus paaiškinti ir atitaisyti iki šiol pasitaikančią klaidą.

Šioje Vakarų Vokietijos (Niedersachsų) provincijoje nauji mokslo metai prasideda balandžio mėnesio pradžioje, o baigiasi kitais kalendoriniais metais kovo mėnesio pabaigoje. Tą laiką derinas ir lietuvių mokyklos. Lietuvių Vasario 16 Gimnazija oficialiai tuo vardu buvo pavadinta 1951 metų vasario 16 dieną, taigi jau 1950 - 51 mokslo metų pabaigoje. O kad tuos 1950 - 51 m. metus baigė jau Vasario 16 - tosios vardu, tai tie metai ir buvo pirmieji, toliau savo rėžtu 1951 - 52 jau antrieji, 1952 - 53 - tretieji, o dabar pradėti ketvirtieji. Skaitant praėjusių metų mokslo metus antraisiais, Vasario 16 Gimnazijos amžius kai kur vienais metais būdavo sumažinamas.

Lietuvių patarėlė sako: nauji metai — nauji lapai. O mes sakom: nauji metai — nauji rūpesčiai. Antai anuos mokslo metus pabaigė su 156 mokiniais, o šiuos pradėjom su 181 ir dar yra paduotų prašymų. Anais metais Rėmėjų Būrelių susiorganizavo 198, ir kai kurie iš jų įvykdė savo pasizadėjimą, o didžioji dauguma baigia vykdyti. Keli Būreliai, atrodo, negalės tęsti. Į išsintinčius Būrelius Gimnazijos atsišaukimus ir prašymus apsiimti po vieną mokinį išlaikyti ir šiais metais, deja, dar maža kas teatsiliepė. Dėl to ne be pagrindo sakom, kad nauji metai — nauji rūpesčiai.

Praėjusių metų patyrimas parodė, kad, sudėjus visas išlaidas, vieno mokinio išlaikymas atsieina daugiau kaip 20 dolerių mėnesiui. Bet Gimnazija tikisi, kad ir šiais metais parems ją savo

gėrybėmis BALFas ir kiti tautiečiai vienkartinėmis aukomis, dėl to Rėmėjų Būrelių prašom aukoti tais pačiais 20 dolerių mėnesiui.

Pernai BALFo Pirmininkas Kan. Dr. J. B. Končius ir VLIKo Vykdamosios Tarybos Pirmininkas K. Zalkauskas ir kiti, lankydami Vasario 16 Gimnaziją, gėrėjosi, kiek čia gražaus lietuviško jaunimo, ir įvairiomis progomis raštu ir žodžiu teigė, kad ši Gimnazija rimtai palaikytina, kad susispietusiame čia jaunimui verta padėti šviestis lietuviškoje mokslo įstaigoje. O mes ir dabar sakom: kaip dabar paleistume ir kur dėtume tuos 181 berniukų ir mergaičių, jau kelis metus čia besimokiusių ir besitiekėjusių toliau mokytis? Daugelis iš jų paliko vokiečių mokyklas ir atėjo šen, kad mieliau jiems tarp saviškių, kad jų tėvai panorėjo auklėti ir mokyti juos lietuviškoje mokykloje. Kai kurie iš jų, išėjo iš privalomojo mokslo amžiaus, būtų turėję įsijungti į vokiečių ūkį ir veikiausiai būtų nutautę svetimųjų jūroje, o čia jie gali išlikti savo tautai ir gimtajam kraštui.

Todėl, Mieli Tautiečiai, kuriame žemės krašte Jūs bebūtumėt, prašom įvertinti mūsų pastangas ir gerus mūsų norus, jau labai konkrečių darbų pagrįstus, ir ateiti mums į pagelbą — padėti išlaikyti Vasario 16 Gimnaziją. O tuos Tautiečius, kurie gražiai tęsė praėjusiais metais, prašom ir toliau tęsti kilnų Gimnazijos Rėmėjų įsipareigojimą. Mes nuoširdžiai tikime, kad Lietuva vėl netrukus bus laisva, ir jai taip pat reikės tokių sūnų ir dukterų, kurie ne tik svetur, bet savo gimtojoje žemėje galėtų gražiai ir naudingai jos labai darbuotis. Tas yra didysis mūsų tikslas, ir to tikslo kaip įmanydami siekiame. Tik mūsų vienų pastangų, kad ir didžiausių, čia nepakanka. Be Jūsų pagelbos mūsų užsimojimai ir darbai

Pereitą vasarą nei iš šio nei iš to pasaulio spauda užsiminė apie Pinokį. Londono "Times" paskyrė pusę puslapio — Pinokis pagerbtas; švedų "Svenska Dagbladet" stambiomis raidėmis rašė — Rita Hayworth divorsoja ir Pinokio klausimas; neiškentė ir "The New York Times", o Chicago's "Tribune" šūktelėjo — Egiptas nori Sueso kanalo, ir Pinokio valanda išmuše!

Viską padėjus į šalį, Pinokis yra vienintelis žmogaus fantazijos kūrinys, kuris visame pasaulyje turi savo bičiulių vaikų širdyse. Ši knyga, turbūt vienintelė po Sv. Rašto, labiausiai paplitusi ir išversta į daugiausia kalbų. Ji turi 214 vertimų, o dabar viena Paryžiaus leidykla baigia ruošti 215-tą vertimą lotynų kalba. Kas skaitys? Praeitais metais Pinokis šventė savo garbingą 70 metų sukaktį, bet amžius jo nepasendino, neužaugo barzda, nes daugumoj ir jo skaitytojai bebarzdžiai.

Pinokis "gimė" 1882 metais Florencijoje. Neturėjo nei tėvo, nei motinos, gimė iš medžio pliauskos ir todėl buvo visas medis. Jo autorius Carlo Lorenzini, pasirašęs Colloidi slapyvardžiu, nes Colloidi yra nedidelis Toskanijos miestas, iš kurio buvo kilusi jo motina ir kur dažnai autorius savo vaikystės dienas praleisdavo. Lorenzini vaikystėje mokėsi ir norėjo būti kunigu, bet vėliau pakeitė savo nusistatymą ir vertėsi žurnalistika, redaktoravo humoristinį laikraštį Lampione.

Užkietėjęs senbernis, nedraugiškas išdidus, jis vaikščiodavo su cilindriu, kairėj akį įsispraudęs stikliuką. Jis ypač nekėsdavo vaikų ir vaikai jam traukdavosi iš kelio. Kartą pralošė pasakišką sumą kortomis — 500 lūrų. Piktas ir alkanas užsuko Florencijos kavinėn, pasigraibė po kišenės — tuščios. Vadinas, Carlo nenugers raudono vyno, kuris atstoja Muzų nektarą. Pačiupęs atskirus lapelius, griežiant kavinės orkestrui, pradėjo rašyti kaip papuolė Pinokio nuotykius. Pasiuntė vaikų laikraščiui su prierašu:

"Brangus Redaktorai, siunčiu šią "bambinatą" — vaikišką darbą. Daryk ką nori, bet jei spausdinsi užmokėk man gerai, kad nepraeitų noras tęsti toliau."

Sumokėjo 1000 lūrų, bet noras atrodė praėjęs. Veltui redaktorius ragino pristatyti tęsinį, veltui skaitytojui jam rašė: "Gerbiamas Colloidi, Tamstos buratinas pralenkia visus pasaulio buratinus, ir mes pagėdaujame skaityti tolimesnius jo nuotykius." Lorenzini buvo dingęs Arno slaituose. Laimė vėl prakiso kortomis pinigų ir taip buvo priverstas tęsti ir užbaigti Pinokio nuotykius. Mirė Florencijoje, eidamas 64 metus, kai jo Pinokis jau devinti metai balanų blauzdomis mynė pilnus nuotykių žemės kelius.

— Tėveli, o kur gi mama? — paklausė.
— Mirė.
— O senasis klebonas?
— Mirė.
— O seserys?
— Ištekėjo.
— O broliukas Lukošius?
— Mirė.
Nutilo. Jaunuolis, bijodamas klausinėti apie kiekvieną atskirai, tarė:
— Kas gi liko iš mūsų, kurie mane tuomet išlydėjo?
— Aštuoniese esate gyvi, kartu su tavim, nes tave jau buvom palaidoję. Matyt, yra dar atpildas danguje, kad Ponas Dievas mane išklaušė ir atsiuntė tave namo. Ar iš toli?
— Iš toli. Kelis kartus Amerikoje buvau, visas pasaulio jūras išplaukiojau. Iki šiol, tėveli, Prūsuose buvau, kapitonu.
— Bet tu, matyt, nesimatei su saviškiais, kad tik ką apverti liezuvių mūšikai. Kodėl nepasiuntei mums žinios?
— Išvankiau, kada patį galėsiu atvažiuoti. Dievas tikrai padėjo, nepagailėjęs man stiprių rankų ir šviesaus proto. Šiame pasaulyje nėra taip lengva prasimušti į žmones, šimtai suklopo ten, kur aš iškilau. Jūrose siautėja tokios audros, jog bematant įsuka žmogų į bedugnius verpetus, ten žmonės dirba dieną ir naktį, ten siaučia tokios baisios ligos, kad per valandą pakerta net stipriausį vyrą. Pasaulyje pilna protingų ir turtingų pirklių. Ir, štai, nenuveikė manęs nei audros, nepasmaugė darbas, žmonės mane gerbė ir per mano rankasėjo turtingų pirklių milijonai. Štai koks aš dabar!

— Tuomet kunigas mus taip mokytų, o jis taip nemoko.
— Tai ne kunigo reikalas.
— Jei ne kunigo, tai ir ne Dievo. Kiekvienas žmogus yra Dievo kareivis. Kur jį Dievas pasiuntė, ten jis ir turi būti.
— O kaip vedė Andrius? — paklausė kiek patylėjęs, pažūrėjęs į lopšį.
— Juodžiai Marytę, kuri, Jokūbui mirus, liko našlaitė.
— O Petras?
— Šliugurių Onutę.
— O kodėl nieko pirkioj nėra?
— Visi išėjo šienaut. Apsidžiaugs tave pamatę, apsidžiaugs. Juk jau niekas nebesitiekėjo tave pamatyti. Tik aš vienas laukiau.
— Atvežiau visiems dovanų iš užjūrių.
— O štai, rodos jau ir grįžta, — tarė senis, klausydamas. Nuo lankų, pradžioje vieno balso vedama, o vėliau visam chorui pritariant, suskambėjo daina, plaukdamą į kaimo pusę. Laurynas ištiesė kaklą ir gaudė žodžius, dar vis tolimus, neaiškius.
— Žinai? — paklausė tėvas.
— Ne.
— Tai šienpjūvių daina. Valio dalgele.
— Užmiršau. Mes kitokias dainuodavom, o teatruose ne tokių dainų prisiklausiau.
Senis niūriai pažūrėjo į sūnų. Jo veidas, visada malonus, apsiniaukė ir susiraukšlėjo.

atsakė ramiai, bet be džiaugsmo.
Tuo metu lopšelyje pravirko vaikas, senelis, priėjęs prie jo, ėmė jį raminti.
— Keno tas vaikas? — paklausė svečias.
— Andriaus. Tavo atminčiai pakrikštytas Laurynu.
— Tai — Andrius vedęs?
— Vedęs ir Petras. Anuodu ką sėdi ant slenksčio — Petro.
— Tai pas jus vėl pilna pirkia vaikų ir vargo?
— Tai kas! Taip Dievo skirta!
— Jum visiem reikėtų eit į žmones.
— O kas čia liks?
— O nors ir niekas! Ko čia gailėtis? Ar čia ištekliai, koki turtai? Tik vienas vargas.
Apžvelgė kiemą, kluoną, pažūrėjo į apšepusį namų stogą.
— Yra čia ko gailėtis? — pakartojo. — Gyvenate, kaip sviete net gyvuliai negyvena. Vargstate dėl duonos kashnio, uždirbate skatikus. Vaikščiojate basi. Ar gi tai — gyvenimas? Kitose šalyse namai kaip stikliniai; jei dirbi, tai bent ir turi; jei pelnai, tai pelnai tūkstančius! Tik reikia geros galvos ir stiprių rankų! Ten verta dirbti!

— O čia verta mirti, — atsakė senis rimtai. — Dabar pas mus rašo visokias knygas. Ten aprašo, koki buvo karai ir kokios nelaimės senybėje buvo užgriuvę mūsų kraštą, o tačiau gi žmonės nemetė žemės, neatsizadėjo tikėjimo, kalbos ir papročių. Kaip mes galime dabar viską mesti? Ar tai dora?
— Dora viskas, kas sąžininga, kas gali pagerinti gyvenimą.
— Tuomet kunigas mus taip mokytų, o jis taip nemoko.
— Tai ne kunigo reikalas.
— Jei ne kunigo, tai ir ne Dievo. Kiekvienas žmogus yra Dievo kareivis. Kur jį Dievas pasiuntė, ten jis ir turi būti.
— O kaip vedė Andrius? — paklausė kiek patylėjęs, pažūrėjęs į lopšį.
— Juodžiai Marytę, kuri, Jokūbui mirus, liko našlaitė.
— O Petras?
— Šliugurių Onutę.
— O kodėl nieko pirkioj nėra?
— Visi išėjo šienaut. Apsidžiaugs tave pamatę, apsidžiaugs. Juk jau niekas nebesitiekėjo tave pamatyti. Tik aš vienas laukiau.
— Atvežiau visiems dovanų iš užjūrių.
— O štai, rodos jau ir grįžta, — tarė senis, klausydamas. Nuo lankų, pradžioje vieno balso vedama, o vėliau visam chorui pritariant, suskambėjo daina, plaukdamą į kaimo pusę. Laurynas ištiesė kaklą ir gaudė žodžius, dar vis tolimus, neaiškius.
— Žinai? — paklausė tėvas.
— Ne.
— Tai šienpjūvių daina. Valio dalgele.
— Užmiršau. Mes kitokias dainuodavom, o teatruose ne tokių dainų prisiklausiau.

Senis niūriai pažūrėjo į sūnų. Jo veidas, visada malonus, apsiniaukė ir susiraukšlėjo.
(Tąsa 6-me psl.)

PAMINKLAS PINOKIUI

ITALIJOJE GARSIAJAM PINOKIUI VAIKAI STATO PAMINKLĄ

"Tribune" šūktelėjo — Egiptas nori Sueso kanalo, ir Pinokio valanda išmuše!

Viską padėjus į šalį, Pinokis yra vienintelis žmogaus fantazijos kūrinys, kuris visame pasaulyje turi savo bičiulių vaikų širdyse. Ši knyga, turbūt vienintelė po Sv. Rašto, labiausiai paplitusi ir išversta į daugiausia kalbų. Ji turi 214 vertimų, o dabar viena Paryžiaus leidykla baigia ruošti 215-tą vertimą lotynų kalba. Kas skaitys? Praeitais metais Pinokis šventė savo garbingą 70 metų sukaktį, bet amžius jo nepasendino, neužaugo barzda, nes daugumoj ir jo skaitytojai bebarzdžiai.

Pinokis "gimė" 1882 metais Florencijoje. Neturėjo nei tėvo, nei motinos, gimė iš medžio pliauskos ir todėl buvo visas medis. Jo autorius Carlo Lorenzini, pasirašęs Colloidi slapyvardžiu, nes Colloidi yra nedidelis Toskanijos miestas, iš kurio buvo kilusi jo motina ir kur dažnai autorius savo vaikystės dienas praleisdavo. Lorenzini vaikystėje mokėsi ir norėjo būti kunigu, bet vėliau pakeitė savo nusistatymą ir vertėsi žurnalistika, redaktoravo humoristinį laikraštį Lampione.

Užkietėjęs senbernis, nedraugiškas išdidus, jis vaikščiodavo su cilindriu, kairėj akį įsispraudęs stikliuką. Jis ypač nekėsdavo vaikų ir vaikai jam traukdavosi iš kelio.

Kartą pralošė pasakišką sumą kortomis — 500 lūrų. Piktas ir alkanas užsuko Florencijos kavinėn, pasigraibė po kišenės — tuščios. Vadinas, Carlo nenugers raudono vyno, kuris atstoja Muzų nektarą. Pačiupęs atskirus lapelius, griežiant kavinės orkestrui, pradėjo rašyti kaip papuolė Pinokio nuotykius. Pasiuntė vaikų laikraščiui su prierašu:

"Brangus Redaktorai, siunčiu šią "bambinatą" — vaikišką darbą. Daryk ką nori, bet jei spausdinsi užmokėk man gerai, kad nepraeitų noras tęsti toliau."

Sumokėjo 1000 lūrų, bet noras atrodė praėjęs. Veltui redaktorius ragino pristatyti tęsinį, veltui skaitytojui jam rašė: "Gerbiamas Colloidi, Tamstos buratinas pralenkia visus pasaulio buratinus, ir mes pagėdaujame skaityti tolimesnius jo nuotykius." Lorenzini buvo dingęs Arno slaituose. Laimė vėl prakiso kortomis pinigų ir taip buvo priverstas tęsti ir užbaigti Pinokio nuotykius. Mirė Florencijoje, eidamas 64 metus, kai jo Pinokis jau devinti metai balanų blauzdomis mynė pilnus nuotykių žemės kelius.

Daugelis iš mūsų įsigijo namus. Jie reikalingi priežiūros, o dažnai ir remonto. Šiuo reikalu norime duoti keletą praktiškų patarimų. Šie patarimai yra paimti iš Amerikos darbininkų laikraščio, todėl tikime, kad jų praktišką pusę atitinka ir mūsų materialiniam pajėgumui.

Sodas ir darželis.
Kadangi mes beveik visi čionai sunkiai dirbame ir dažnai laisvomis valandomis norime pailsėti, todėl darželį ir sodą reikia stengtis sutvarkyti tokiu būdu, kad jie atrodytų svarūs, bet reikalautų minimumo darbo.

1) Takus reikia išcementuoti (kas vis dėlto brangu) arba išpilti žvyriu. Tuo būdu takai yra svarūs, lietaus metu purvas nesinėša į kambarius ir juose nėra reikalo valyti ir skusti žolę, kuri auga, kaip žinote, greičiau, negu tvarkingi šeimininkai pageidauja.

2) Vengti trumpai žydinčių gėlių. Jos reikalauja didelės priežiūros. Geriausiai darželis taip pat ir sodą užsėti žole — pievelėmis. Kraštuose ir viduryje pievelės galima pasodinti rožių, kurių amžius tęsiasi 15-20 metų.
Jos turi būti apkarpytos žiemos — lietuvių metu ir 3-4 sykius apkastos vienerių metų laikotarpyje. Australijoje rožės auga ypatingai gerai ir, be to yra viena iš gražiausių gėlių. Senoms tvoroms paslėpti ir nuo kaimynų "atsiverti" patariama vartoti mažytes vijoklines rožes ir vynuoges. Keletą ilgų karčių, tarp jų ištemptos vielos, pora vynuogių kerų paverčia mūsų kiemą į žalią namų "rojų".
3) Vengti sodinti vienos rūšies vaismedžius. Iš praktikos žinoma, kad pav. slyvas sezono metu kaimynas siūlo kaimynui:
— Nori slyvų... Aš turiu 3 medžius, nežinau, kur vaisius dėti...
— Dėkui... Aš turiu 5 medžius. Dažn atidaviau į prieglaudą. Bet neturiu laiko nešioti kiekvieną dieną, ir iš ten niekas negali atvykti, — atsako kaimynas.

Ar pastatys Pinokiui paminklą?

Tuoj po autoriaus mirties nedidelis jo bičiulių būrelis norėjo pastatyti jam paminklą, bet niekas neišėjo. Prašė visų florentiečių sumesti po dešimtuką, bet nei vienas nemetė. 1925 m. dingtelėjo galvon vienam inžinieriui pastatyti paminklą ne autoriui, bet pačiam Pinokiui. Skandalas! Rimtesnieji šaukė: "Pamišėliai, meno šalyje status kvailiai lėlei paminklą, ką pasakys kiti, spaudysis turistai, apsijuoksimė..."

Salininkai atskirsdavo: "Lorenzini nebuvo toks kvailas, kaip jūs. Jei jo paklaustumėte, ar statyti paminklą jam, ar Pinokiui, — jis patartų Pinokiui. O pagaliau, — kiek paminklų pastatytų riogso tuščiagalviams. Pinokio galva netuščia."

Karai įkarštį atvėsinio, bet vos tik ginklai nurimo, vėl klausimas atgijo. Šiuo kartu, centru tapo Pescia miestas, kuris yra kilometro atstume nuo Colloidi miesto.

Miesto burmistras, Florencijos universiteto profesorius, savo rinkiminę programą įtraukė svarbiausius punktus: pagerinti apylinkės kalvų ūkius, sutvarkyti vandens sistemą ir pastatyti Pinokiui paminklą. Laimėjo, nors priklausydamas krikščionių demokratų partijai, turėjo sunkiai rungtis su kitų partijų turtovais. Pinokis padėjo!

Burmistras Anzilotti kreipėsi į visus Italijos burmistrus, prašydamas kolegu paramos, bet nedaug tepėsė. Keli maži burmistrėliai atsiuntė vieną kitą lūrą. Žinot, kas įvyko? Soko talkon italų vaikai su savo variokais, o jiems pagelbsti ir iš kitų kraštų vaikai: Šveicarijos, Švedijos Amerikos ir kiti.

Kaip atrodys tas paminklas, sunku pasakyti, bet vieta jau numatyta. Jį pastatys Colloidi miestelyje, tarp tu dviejų senųjų kiparisių, kurie atsimeina autorių ir po kuriuos dabar dažnai sėdi senas miestelio fotografas, kuris pažino Lorenzini ir be jokios baimės suklysti mintinai pasakoja susirinkusiems vaikams Pinokio nuotykius, vaizdžiai pergyvendamas.

Burmistras Anzilotti kvietė visus vaikus dalyvauti Pinokio paminklo konkurse. Priešintus geresnius projektus, gaus tam tikras garbės kortelės su įstatymų leistomis privilegijomis: 1. kartą į metus turi teisę pražygiuoti pro mokyklą, neįkšdamas nosies; 2. ant visų mūrų parašyti: "Salin visi buratinai, tegyvuoja Pinokis!" 3. leidžiama į savaitę 7 sykius gražiai pameluoti. (Darbininkas)

Namu, savininkams

Daugelis iš mūsų įsigijo namus. Jie reikalingi priežiūros, o dažnai ir remonto. Šiuo reikalu norime duoti keletą praktiškų patarimų. Šie patarimai yra paimti iš Amerikos darbininkų laikraščio, todėl tikime, kad jų praktišką pusę atitinka ir mūsų materialiniam pajėgumui.

Sodas ir darželis.
Kadangi mes beveik visi čionai sunkiai dirbame ir dažnai laisvomis valandomis norime pailsėti, todėl darželį ir sodą reikia stengtis sutvarkyti tokiu būdu, kad jie atrodytų svarūs, bet reikalautų minimumo darbo.

1) Takus reikia išcementuoti (kas vis dėlto brangu) arba išpilti žvyriu. Tuo būdu takai yra svarūs, lietaus metu purvas nesinėša į kambarius ir juose nėra reikalo valyti ir skusti žolę, kuri auga, kaip žinote, greičiau, negu tvarkingi šeimininkai pageidauja.

2) Vengti trumpai žydinčių gėlių. Jos reikalauja didelės priežiūros. Geriausiai darželis taip pat ir sodą užsėti žole — pievelėmis. Kraštuose ir viduryje pievelės galima pasodinti rožių, kurių amžius tęsiasi 15-20 metų.
Jos turi būti apkarpytos žiemos — lietuvių metu ir 3-4 sykius apkastos vienerių metų laikotarpyje. Australijoje rožės auga ypatingai gerai ir, be to yra viena iš gražiausių gėlių. Senoms tvoroms paslėpti ir nuo kaimynų "atsiverti" patariama vartoti mažytes vijoklines rožes ir vynuoges. Keletą ilgų karčių, tarp jų ištemptos vielos, pora vynuogių kerų paverčia mūsų kiemą į žalią namų "rojų".
3) Vengti sodinti vienos rūšies vaismedžius. Iš praktikos žinoma, kad pav. slyvas sezono metu kaimynas siūlo kaimynui:
— Nori slyvų... Aš turiu 3 medžius, nežinau, kur vaisius dėti...
— Dėkui... Aš turiu 5 medžius. Dažn atidaviau į prieglaudą. Bet neturiu laiko nešioti kiekvieną dieną, ir iš ten niekas negali atvykti, — atsako kaimynas.

Taigi, išvengti tokios padėties patariama sodyti po vieną medį slyvų, abrikostų ir panašiu vaismedžiu. Citrinos ir apelsinai noksta labai ilgai, todėl šių medžių viena šeima gali sodintis po keletą.

Daržuose pas mūsų žmones irgi matyti perteklius. Pūsta agurkai, pūsta pomidorai sezono metu. Kam tiek daug sodinti? Sodinkime geriau daugiau bulvių, kurias galime ilgiau laikyti.

SENŲ NAMŲ REMONTAS IR PERSTATINĖJIMAS

Jeigu esate nutarę remontuoti savo seną namą ir ką nors pristatyti, žiūrėkite pirmiausiai, kad šis remontas jūsų namą pagrazintų ir padarytų patogesnę gyvenimui. Taisyklė: "Ką darai — daryk gerai", — atitinka ir čionai. Stenkitis, kad vieta, kurią remontuojate, būtų tvarkoje po remonto bent 5 sekančius metus.

Amerikos laikraštys "My Home" buvo paskelbtas konkursas. Šiame konkurse buvo užklausta, kaip fabriko darbininkas Jack turi tvarkytis su namų remontu. Jo žmona staiga paveldėjo seną namą susidedantį iš penkių kambarių. Jackas turi 2 vaikus, žmoną ir jis yra tik paprastas darbininkas, todėl remontas turi būti beveik jo vieno atliktas. Konkurso laimėtojas taip atsakė:

PIRMAIS METAIS Jackas sutvarkė tvorą, darželį, nes jis nenorėjo, kad kiekvienas pracinantis gyvena:
—Kokie čia driskiai gyvena!
ANTRAIS METAIS Jackas išdažė priearį ir vonios kambarį. Prieangyje jis padarė porą spintų, kur žmona galėjo sudėti įvairius įrankius ir senus rūbus, tuo būdu nusikratė įvairius daiktus, besivalkiojančiais po visus kambarius. Virtuvę jis dažė pirmiausiai, nes joje jo žmona praleidžia beveik visą dieną.
TREČIAIS METAIS Jackas išdažė vaikų ir savo miegamąjį, taip pat ir (Nukelta į 8-tą psl.)

Forced Labor in the Soviet Union

EYEWITNESS ACCOUNTS OF SOVIET FORCED LABOR

Before World War II forced labor in the U. S. S. R. had already assumed enormous proportions. Because of Soviet censorship and tight border controls there were few witnesses who were in a position to testify to the human consequences of the system. The war changed all this. Vast dislocations of population affected Russians, Ukrainians, Azerbaijanis, and other nationalities of the Soviet Union, as well as Polish citizens, former residents of the Baltic States, and, of course, Germans. Many of the Soviet citizens who had been aboard refused to return at the war's end, choosing the uncertainties of life in other countries in preference to the cruel certainties of life under a concentration camp regime. They were justly apprehensive of Soviet measures of "re-education" following their stay aboard. This "re-education" did in fact include large doses of forced labor.

Among the displaced persons were many who had served terms in Soviet labor camps. They had a story to tell which vividly portrayed conditions in forced labor camps up to the war.

Towards the end of the war, forced labor began to assume a role of greater importance than had apparently been allotted to it during the years when the

country had been in extreme danger. New contingents of people undergoing repression provided labor power for the huge amount of reconstruction which was to be undertaken. Among these the main groups seem to have new deportees from the Baltic States and other annexed territories...

Exile and banishment are punishments intimately related to the whole forced labor system. Like katonga (hard labor), they are reinstitutions of practices from Tsarist days loudly condemned earlier as evidence of barbarism. In Tsarist Russia, however, exile and banishment were applied in a relatively small number of cases (17,000 as the maximum in 1907), where the Communists have developed these methods of police control to an extent unknown before in Russia or anywhere else in the world. Both are applied by police agencies without trial as well as by court proceedings. The new techniques were perfected in programs of mass deportations carried out during the collectivization period of the 1930's and were later applied with ruthless energy and careful organization to the population of the Baltic States in 1939-40 and to various Soviet minorities in ensuing

In addition to individual selection of

forced labor candidates, the Soviet authorities have resorted at times to mass deportation, particularly in areas newly added to Soviet territory or in areas where widespread disaffection with Soviet rule on the part of entire peoples found expression in wartime. The authorities not only arrested, deported, and broke up these groups, but sent a great many of the victims to forced labor.

Soviet methods of arrest and exile are well documented by captured Soviet files on the deportations from the Baltic States during 1939-41. Lists drawn up by the People's Commissariat of State Security (NKGB) provide for the arrest of a wide variety of individuals, both for political and criminal reasons. The political suspects run all the way from Trotskyites to Free Masons and relatives of those who have escaped aboard. Those individuals who were not shot were transported to a large variety of points throughout the Soviet Union. A police document of June 13, 1941, listed some of these, which included localities in the area of Karaganda, Krasnoyarsk, Tomsk, Gorki, and others.

Arrests are made on the basis of warrants issued by the state prosecutors. The actual process of arresting usually takes place late at night or in the small hours of the morning at the home of the accused.

Arrests are also made on the street or at the place of work of the accused. In still other cases the subject has no inkling of the disaster which is upon him, being merely asked to come to the police station to make a deposition or to answer a few routine questions. Dr. Michael Devenis relates how he was arrested under such circumstances:

"On July 22, 1940 - one month and a week after the Soviet Russian invasion and occupation of Lithuania. - I was arrested by two NKVD men (one Russian and one Lithuanian communist) and whisked away in my own automobile to the Ukmerge County prison without any warrant and without formal charges being made against me. The NKVD men came on the pretext of suspicion that I was hiding arms and that they had to make a search. Nothing was found, and I was told to go with them to the NKVD headquarters where I would have to sign an appropriate statement and then return home within an hour or so. I took the NKVD men in my own automobile as advised, but it turned out that this was only a ruse, and I was placed in the Ukmerge County prison without being able to inform my wife what happened to me, while she in turn was not informed where I was and was never allowed to see me."

The mass arrests and deportations after the official incorporation of the Baltic States by the Soviet Union in August 1940 took place from the 14th to the 21st of June 1941 under conditions of family separation reminiscent of Uncle Tom's Cabin, a work enjoying great popularity in the Soviet Union as portraying the evils of slavery under capitalism. The operative group would enter the house of a family to be

deported between the hours of one and four in the morning and after searching the premises would notify the household that by government decree it was being deported to another region of the U. S. S. R. The families were officially allowed to take along with them 100 kilograms of household necessities and were given from a half an hour to an hour to assemble their belongings, though in some cases they were not given even this length of time. The secret order relating to this deportation states:

"In view of the fact that a large number of deportees must be arrested and distributed in special camps and that their families must proceed to special settlements in distant regions, it is essential that the operation of removal of both the members of the deportee's family and its head should be carried out simultaneously, without notifying of the separation confronting them..."

"The convoy of the entire family to the station shall, however, be effected in one vehicle and only at the station of departure shall the head of the family be placed separately from his family in a car specially intended for heads of families. During the assembling of the family in the home of the deportee, the head of the family shall be warned that personal male effects must be packed in a separate suit-case, as a sanitary inspection of the deported men will be made separately from the women and children."

In accordance with these instructions about 34,000 Lithuanian citizens were deported in the eight days from June 14 to 21.

The invasion of the Baltic States for the second time in the second half of 1944 brought a resumption of these deportations. Six great waves rolled over these countries from July 1946 to the middle of 1949. The total number of deportees has been estimated at some 550,000. The greatest of these six mass deportations began on May 22, 1948, as a prelude to the forced collectivization of the farms and was directed against the rural population. Seldom has an operation been so carefully prepared. Lists of the people to be deported and operational plans were carefully drawn up and supplies and transport readied. The mass deportation took place on lines similar to those of the first deportation in 1941. The operative group would enter the household at an early hour of the day, gather the occupants into one room, and ransack the premises. Although officially the family to be deported might take with them 100 kilograms of food and household necessities, in actuality this depended upon

JUOKTIS SVEIKA

Pamiršo

Karalienė Viktorija kartą viešėjo Balmoral pilyje. Vienas škotų didikas, kurio duras garsėjo puikiais vaisiais, pasiuntė karalienei krepšį šiltadaržyje augintų vynuogių. Karalienė maloniai padėkojo pačios rašytu laišku ir labai pagyrė vaisius.

Manydama, kad tai suteiks didelį malonumą senam sodininkui, didikas pasikvietė jį ir paduodamas laišką sakė:

— Žiūrėk, Sandy, tai iš karalienės. Sandy rūpestingai perskaitė laišką, kiek patylėjęs ir sakė:

— Bet ji nieko nemini apie krepšio sugražinimą...

Nevienodai

Viena rašytoja paskelbė, kad metų skaičiui augant ji darantis vis laimingesnė.

Dauguma kitų moterų ieško laimės metų skaičių mažindamos...

Linksmas žinia

"Anglija ir Prancūzija pastaraisiais metais labai suartėjo", rašo vienas žurnalas. Be abejojimo tai labai maloni žinia plaukikams per kanalą.

Įtarimas

Vienas 12 vaikų tėvas nusprendė nuvežti savo šeimą pailsėti prie jūros. Nuvyko visi į stotį, nusipirko bilietus ir jau ruošėsi eiti į traukinį, kai priėjo policininkas uždėjo jam ranką ant pečių ir paklausė:

— Ką jūs čia darote? — Aš? Kodėl? ... Nieko! ... — atsakė nustebęs tėvas.

— Tai kodėl jūs vis sekioja šis būrys? — mostelėjo ranka į šeimą policininkas.

Svarbus klausimas

Sv. Petro ir Povilo baziliką Romoje lankė grupė amerikiečių. Greta dviejų vyrų sustojė viena moteris ir susikauptas stebėjo milžinišką pastatą. Atrodė, kad ji paskendo šio architektūros kūrinio grožyje. Staiga ji paklausė: — Kaip jūs manote, kiek ši katedra sveria? ...

T. Žiburiai

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA,
Tel. LF 1984 ir LF 4513

Pas mus atėjęs Tamsta galėsi pasirinkti iš įvairiausių klasių ir modelių auto-mašinu. Pas mus Tamsta tuojau pastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją mašinu vertę.

Tikrai elastiškas išsimokėjimo planas!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą, mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos Jūsų kišeni. Ateikite pas mus ir įsitikinkite. Visas smulkmenas mes aptarsime asmeniškai patogiam mūsų biure.

Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandieną!

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORŠ MUSŲ PARDAVĖJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.

Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Sutaupysite pirkdami tik gera preke

PIRKITE BATUS BET KURIOJE FIRMOS

"EZYWALKIN Ltd."

90, Rundle St.
Port Pirie
Port Lincoln
Mount Gambier

KRAUTUVĖJE

Port Adelaide
Hindmarsh
Unley Road
Hindley Street
Gouger Street

KIEKVIENOS POROS BATŲ PATVARUMAS GARANTUOTAS

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atsivaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS

vienam mėnesiui

Evans & Clarke

100 GRENFELL STREET, ADELAIDE, Tel. W2358

NAUJI BALDAI

Tualetinis stalelis, 3 stalčiai £12.10.0
Lovos, 3 pėdų pločio £ 6.19.6
Ažuolinės virtuvės kėdės £ 2.0.0
Komoda £11.19.6

VARTOTI BALDAI — GERAME STOVYJE

3 gb. saliono komplektas £12.10.0
8 gb. valgomojo komplektas £17.10.0
Dvigubas miegamojo komplektas £17.10.0
Spinta virtuvei £10.15.0
Foteliai £ 4.10.0

MES MIELAI IŠPILDOME UŽSAKYMUS PAŠTU

Mūsų firma atdara kiekvieną šeštadienį iki 12 valandos dienos.

AMERICAN BUSINESSMAN PLEASSED AT AUSTRALIA'S BUSINESS UPSWING, SAYS CONSUL GENERAL

Americans engaged in foreign trade keep close watch on Australia's economic picture and are pleased at the current business upswing, American Consul General Donald W. Smith said last week.

Speaking to the Australian-American Association in Sydney April 13 on his recent trip to the United States, Mr. Smith said:

"I visited certain cities for the purpose of discussing trade and investment possibilities in Australia. I found considerable interest on the part of our people and I can assure you that any specific opportunity either to buy or sell goods or to invest in Australia will receive full consideration."

Referring to Australia's interest in the development of synthetic fibers, Mr. Smith reported:

"You may also be interested in my observations on the development of synthetic fibers in the United States. The nylon shirt has been replaced in popularity by the Orlon and Dacron products respectively, with the former now being offered for about a pound less than Orlon and two pounds less than Dacron.

"Large quantities of Darcon and wool socks, and let me say at this juncture that I am speaking exclusively of furnishings for men, are now available in the market and even some all-Darcon socks are available.

"The merchants of men's stores with whom I discussed the Dacron and Orlon men's clothing situation were divided in their opinion as to the popularity of these products. The merchants who had been unable to procure a quantity of suits made with the new fibers voiced the opinion that they would never replace the pure woolen product, while those who had the new suits were loud in their prices of it.

"Without venturing to express any

opinion one way or the other, I merely wish to point out that there was a ready and waiting demand for all of the synthetic fiber material suits that are now being produced."

The Consul General said that motels - hotels designed to accommodate the motorists have "pratically revolutionized highway travel in the United States. He added:

"To those of you who have never visited the United States or to those of you who have not traveled by car in the United States during the past few years, motel is something almost entirely new.

"It is not to be confused with the old tourist camps where one merely occupied a bed and a not too attractive room for the night. These motels which have recently been constructed from coast to coast have luxurious appointments and can accommodate from 20 to 1,000 persons. Prices vary but the finest accommodations possible are available for from 2,50 dol. (£A1.2.2) to 4,00 dol (£A-15.5) per person per day."

The U. S. defense build up to safeguard the Free World from aggression made a deep impression, Mr. Smith said:

Motoring 1,500 miles from Texas to southern California took Mrs. Smith and himself through a region of many air force bases, he said:

"The hundreds of jet fighters which we saw in the air over a 1,500-mile span were also sufficient reminder that the United States is preparing for any emergency which may arise," he said "San Diego with its great naval base and military and naval air fields and aircraft factories was the scene of tremendous activity and the air seemed to be filled with jets, helicopters, bombers and other types of planes."

The Slave Empire within the Sowiet Empire

It is now recognized that the forced-labor system is an indispensable element of the Soviet economy as well as a political weapon against those who cannot accommodate themselves to the rigors of Soviet regimentation.

There is no lack of qualified witnesses to substantiate the nature and scope of this Soviet practice. Since the war several thousand former Russian inmates of "corrective-labor camps", in addition to a great many Poles, Balts, Frenchmen and others with similar experiences, have been living in Western Europe and the United States... In recent years the number of published accounts by these men and women has swelled rapidly.

Out of these reports the following picture emerges. The forced-labor population is held in five different kinds of confinement, segregated according to the extent of the offense against the state. There are:

1. The corrective-labor camps, known as I. T. L.'s - which contain all those convicted of political crimes and individuals convicted more than once for other kinds of law-breaking.
2. The corrective-labor colonies, called I. T. K.'s, which are reserved for nonpolitical first offenders.
3. Ordinary prisons, which contain those awaiting trial. Convicted offenders are sent to a forced-labor installation, since Soviet law generally pre-

cludes punishment by simple imprisonment.

4. "Special settlements" of the police, the M. V. D., which have individual housing and no barbed wire but still extract forced labor from suspected political risks.

5. Places of supervised exile, where whole families are allowed to remain together in relative freedom but are kept under precautionary police check.

In the I. T. L. type of camp - vary from those holding 100 to giant camps containing more than 100,000 prisoners - there are, in all probability, from 5 to 6 million prisoners. The grand total, including exiles and their families, is at least 12 million, although figures up to 20 million are often estimated by former members of the M. V. D.

Apart from the economic importance of the forced-labor system, it has what might be called an important prophylactic function politically. The Soviet leadership is forever wary of possible foci of opposition to its rule, particularly in the present conditions of international tension. Its principle is to eliminate from public life in advance, rather than after the fact, those elements of the population that might conceivably become disloyal and dangerous.

For this purpose long lists of security risks are carefully prepared and classified over the years. These include individuals falling into any one of a

multitude of suspicious categories: children of capitalists and "kulaks", relatives of "counter-revolutionaries", people with connections aboard, those with strong religious ties, members of "disloyal" nationalities, private entrepreneurs and "kulaks" in the recently acquired areas, persons previously punished for any reason whatever, and so on and so on.

Usually the members of these groups have no idea that their names are carried on a list; they are permitted to continue in their normal way of life until their day comes. And the choice of that day in no way depends on any act or thought on their part, but rather on the configuration of events, which makes it necessary from the Government's point of view to eliminate them as bad security risks. Then follows the farcial process of accusation, interrogation, confession and sentencing. There must be a specific charge in order to maintain the proper forms. "Here is the Penal Code," the interrogator says to a prisoner in a widely circulated joke. "Pick yourself out a paragraph, and don't bother me with your denials."

... The lot of all the forced-labor population is deplorable by democratic standards.

... Wherever the Soviet System has expanded into other countries, this institution has followed like a dark shadow.

ZEMAITIJOS KNYGNEŠIŲ ROMANAS

(Tąsa iš 5-to pusl.)

— Tai atsiminki. Mūsų dainų teatruose niekas nedainuoja. Daina artėjo, lenkė Pilkalnį, atsimušdama į upę ir tolimus šilelius. Dabar jau ryškūs žodžiai pasiekė Lauryną, kuris, užsidedęs cigara ir susikišęs rankas į kišenes, gerai nusiteikęs, klausėsi dainos žodžių:

Valio, dalgeli, valio!
Nepapustęs dalgelio,
Nepapjausi šienelio.
Neviliojęs mergelės,
Neparvesi martelės,
Valio, dalgeli, valio, valio!

Ir staiga, saviškių choro suelektrizuota, jo atmintis pabudo. Jis nusišypojo ir tarė tėvui:

— O štai ir atsiminiau, pataikysiu į balsą ir aš. Einam ant kelio jų sutikti. Ar jie mane pažins?

Išėjo. Toli keliu žygiavo būrys jaunimo su grėbliais ant pečių. Vyras buvo apsilvilkęs naminės drobės rūbais, moterys — apsisėgę spalvotais sijonais ir baltais kiklikėliais. Merginų plaukai buvo papuosti rūtų šakelėmis.

Visų priekyje žengė augalotas, petingas vyras, pirmasis balsas.

— Tai Šliugurių Jonas, — tarė senis. — Jų giminėje geriausi dainininkai. Petro svainis šiandien mums talkininkauja.

O Šliugurių, pakreipęs kepurę, rankove nubraukęs nuo veido prakaitą, jau traukė antrą posmą:

Valio, dalgeli, valio!
Tai pustysiu dalgelį,
Kiekvieną pradalgelę,
Tai viliosiu mergelę,
Kiekvieną subatėlę,
Valio, dalgeli, valio, valio!

Šienpjūviai, prisitartinę prie nepažįstamojo, pertraukė dainą, žiūrėdami tai į senį, tai į miestiškaai apsirengusį ponaitį.

— Pas mus svečias, — tarė senis Kareivis. — Ar nepažįstate jo?

Andrius ir Petras pakėlė galvas. Svečias priėjo arčiau,

apsikabino juos ir pabučiavo.

— Tai, gal, Laurynas, ką? — nedrąsiai paklausė.

— Taigi, jis pats — nusišypojo senis ašarodamas.

— Laurynas, toks ponas! Laurynas! Laurynas! — linksmai šaukė iš visų pusių.

Šienpjūviai pakriko, apstojo ratu kapitoną, glamonėdami, sveikindami, klausinėdami.

— Pašauksim smuikininkus, suruošim balių! — suriko Šliugurių, sukdamas ore grėblį.

— Reikia jį pavaišinti, — kalbėjo brolienės, pasirengusios bėgti į pirkį, bet ir negalėdamos nuo jo atsiskirti.

— Bėkit į dvaro pievas Martynuko pašaukt! — tarė Petras.

— Duokit valgyti ir tuojau atveskit Martynuką, — paliėpė senis. — O dėl smuiko, tai laiko pakaks! Dar svečias nebuvo bažnyčioje, neaplankė kapų. Pasilinksminsit vėliau!

Šliugurių nežinodamas, kaip geriau pareikšti savo džiaugsmą, išėjo į priekį ir siltingu balsu pradėjo:

Mergele mano,
Tekėk už manęs,
Tai tu nežūsi,
Varge nebūsi!

Einant pro Bakučio kiemą, už tvoros šmėkstelėjo merginos veidas. Šliugurių garsiai sūktelėjo ir oru pasiuntė pabučiavimą. Merginos suklego, senis paniūro, o Laurynas, linksmai besijuokdamas, paplojo jam ranka per petį.

Pagalčiau, visi suėjo į savo kiemą, kuris sujudo, pralinksėjo, net senosios pirkelės sienos stebėjosi, net ant kluono kraigo sumigę gandrai pabudo, pasterbliuose sujudo žvirbliai.

O po vakarienės, vaišinant svečių geriausiaisiais valgiais, ant stalo buvo sudėtos Lauryno lauktuvės, iš rankų į rankas ėjo atvežtinės dovanos: šilkinės skarelės, karoliai, sidabru apkaustytos pypkės ir užsieniniai peiliukai, gražūs pakaklinukai ir brangios gelumbės.

Apdovanotieji džiaugėsi, rodėsi savo dovanas; triukšmas kilo, juokas ir klegės virpino orą. O tame džiaugsmo įkarštyje tiktai senasis Kareivis, sėdėdamas ant suolo gale stalo ir traukdamas pypkutę, tylėjo. Jis atydžiai leido akimis ponaitį, kuris darkė kalbą, nieko nesiteiravo, o tiktai pasididžiudamas pasakojo savo nuotykius bei laimėjimus. Senukas žvelgė iš po surauktų antakių, tylėjo ir stebėjo.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

- Information about the Evening Classes.....
- Free Correspondence Lessons
- Free Radio Lessons

Surname Christian Name.....
Address

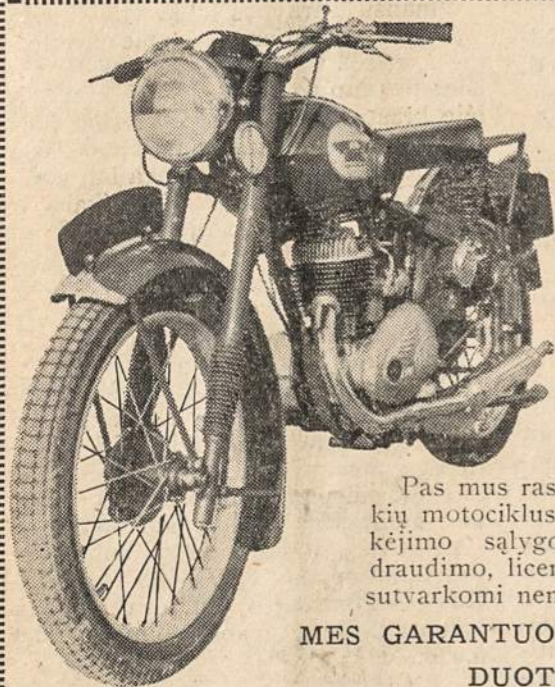
State
My native language is —

JEIGU TAMSTAI REIKIA MOTOCIKLO

eikite pas

Auto Resales

91 GOUGER STREET
ADELAIDE, S. A.
Phone C560

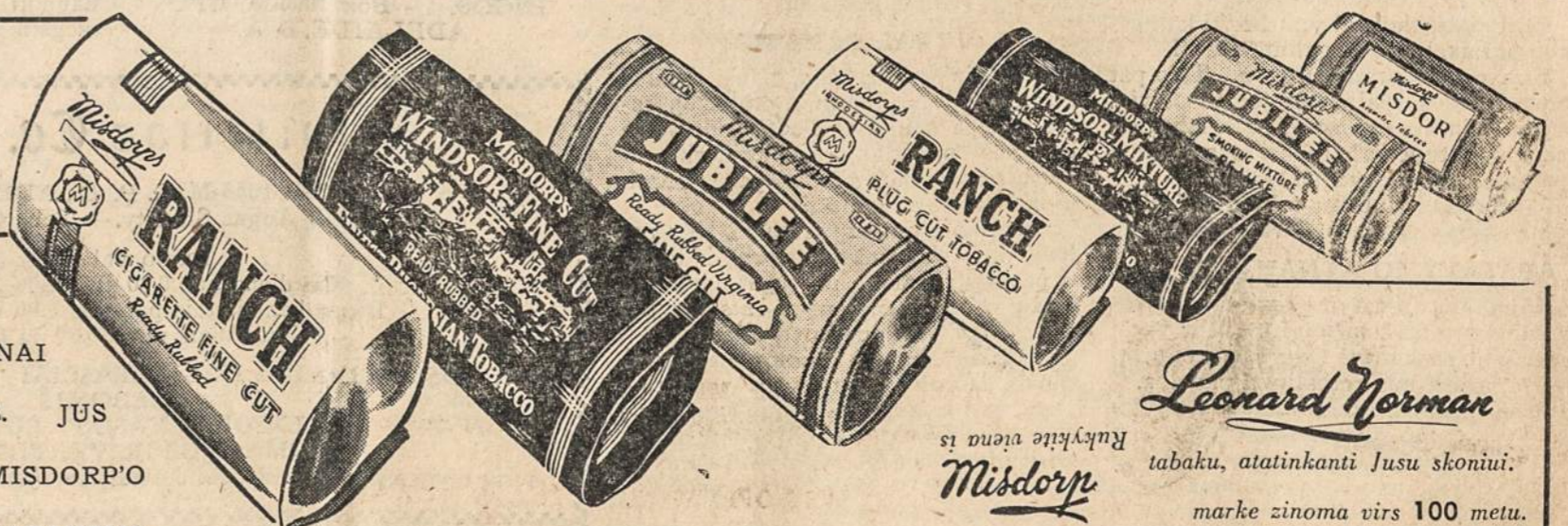
Pas mus rasite visų populiarių markių motociklus. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Visi registracijos, draudimo, licencijų formalumai Jums sutvarkomi nemokamai.

MES GARANTUOJAME KIEKVIENĄ PARDUOTĄ MOTOCIKLĄ!

Rukykite tabaka,

ATITINKANTI JUSU ASMENINI SKONI

PLATUS PUKIU MUSŲ TABAKŲ PASIRINKIMAS PILNAI PATENKINA VISUS CIGAREČIŲ IR PYPKIŲ RUKYTOJUS. JUS BUSITE PILNAI PATENKINTAS PASIRINKĖS VIENĄ IŠ MISDORPŲ TABAKŲ — KARTU TURĖSITE IR MISDORPŲ KOKYBĖS GARANTIJĄ

Leonard Norman

tabaku, atitinkanti Jusu skoniu.
marke zinoma virs 100 metu.

Smulkus skelbimai

Prašau skubiai atsiliiepti Lapieni Eugenijū ir jo dėdėi Baļi.
Paiško: Ivanauskas Gediminas
343 Elm St. NEWARK 5, N. J. U.S.A.

Informacijos

* Latvių Teatro Trupė Adelaidėje stato gegužės 22 ir 29 dienomis Australia Hall, 65 Angas Street, trijų veiksmy komediją "Raudonas vynas". Pradžia 7.45 val. vakaro.

* Firma Saverys Limited, 29 Rundle Street, Adelaidė, ruošia drabužių siuvimo kursus naujesiems australams. Kursai vyksta nuo 10 iki 12 val. šeštadieniais aukščiau minėtu adresu. Mokestis £3. 3. 0 už aštuonių pamokų kursą. Instruktorė kalba angliškai, vokiškai, jugoslaviškai ir silpniau lenkiškai ir rusiškai.

* Adelaidės Baltų Tarybos ruošiamas Koncertas įvyks š. m. gegužės mėn. 30 d. (šeštadienį) 20 val. Freemason's salėje, North Terrace.

Dalyvauja: Lietuviai A. Gučiuvienė (sopranas) ir vyrų choras "Lituania" vad. V. Simkaus. Estai: M. Pruul (sopranas) ir mišrus choras vad. A. Pruul. Latviai: E. Petrevics (baritonas) ir Paulovs - Obolensky (fortepijonas). Akompanuoja pianistas Allan Gilles. Bilietai 6/- ir 5/- gaunami prie įėjimo ir iš anksto per Apylinkės Valdybą.

Redakcijos atsakymai

Kaziui Vaičiūnui (W. A.)

Jūsų negauti AL numeriai grįžo atgal, ant kurių paštas buvo pažymėjęs "adresatas nežinomas". Išsiuntėme papildomai.

J. Simaičiui (W. A.)

Jūsų £1 gavome ir paskyrėme Lietuvos Tautos Fondui, nes manome, kad kova už Tėvynės laisvę šiandien yra pati svarbiausia.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

AL Nr. 7(118) š. m. balandžio 4 d. 8 psl. aukų ligoniams sąrašas yra išbrovusi klaida. Irašyta: S. Jokūbaitis £1 Gi turi būti: S. Jokūbaitis £2
AL 25(111) Nr. Vasario 28 Gimnazijai aukotojų sąrašas yra išbrovusi klaida. 10. 0, o turi būti: S. J. £1. 10. 0.
Paliestuosis asmenis atsiprašome.
AL Redakcija

NAMŲ SAVININKAMS

(Tąsa iš 5-to psl.)

valgomajai kambariui.
KETVIRTAIS METAIS Jackas turėjo jau didelį patyrimą dažyme. Jisai pakeitė svečių kambario duris labai moderniškoms. Taip pat padarė gražias lentynėles knygoms. Apžiūrėjo namo sienas. Sutrūkinimus užtaisė cementu ir nudažė stogą.
PENKTAIS METAIS Jackas išdažė namą iš lauko ir... pasikvietė svečių, kurie priėję namą abejojo, ar į tikrą vietą pateikė.

Sis nepaprastai tikslus namo remonto pavyzdys rodo, kad su trupučiu kantrybės kiekvienas lietuvis gali irgi susitvarkyti savo namą.

KAS DAROMA NORINT SUMODERNINTI SENĄ NAMĄ.

- 1). Senas verandas, geriausiai, pakeisti moderniškoms. Stengtis, kad veranda neužstotų šviesos priekiniams kambariams.
- 2). Baltas tinkas priekinėms sienoms arba ir visam namui duoda švarų ir malonų išpūdį.
- 3). Jeigu turima galimybė, tai galima praplauti langus. Tvarkingai praplauti langai nekuomet nesugadins namo stiliaus. Pavyzdį turime senų krautuvių perstatinėjime kiekviename mieste.

VIDAUS REMONTAS

- 1). Praktiškiausiai yra dažyti kambarius dažais, kuriuos galima plauti.
- 2). Nevartoti tamsių dažų. Taip pat vengti pilkos spalvos ir jos atspalvių. Ji teikia "nešvarų" išpūdį. Tik labai gerai apšviestuose kambariuose pilka spalva atrodo elegantiškai.
- 3). Sienas ir lubas galima dažyti ta pačia spalva, pav., melsvai ar žalsvai.

APSTATYMO ATNAUJINIMAS

Kambarių apstatyme daugiausiai vadovauja moteris, tačiau tegul ir vyrai nepatingi paskaityti šių kelių eilučių, nes iš jų irgi bus reikalinga pagelba. Nuo ko pradėti modernizuoti seną namo apstatymą.
Svečių kambaryje
1). Senuose namuose randame begalbes paveikslų. Nuimkite juos ir pali-

Pagerbta Motina Adelaidėje

Gegužės 10 dieną per du šimtu tautiečių, senų jaunu ir mažų, užpildė St. Ksavero Katedros salę, kad pagerbtų gyvybės nešėja Motina.

Minėjimo pradžioje p. E. Reisonienė jautri ir gyvu žodžiu papasakojo "Motinos—auklėtojos" pareigas savo vaikams, kad iš jų išaugtų tvirtos asmenybės, kuriomis galėtų didžiuotis tėvai ir tėvynė. Po jos paskaitos sekė plati meninė dalis.

P-nia R. Kubilienė smuiku pagrojo L. Boccherini "Menueta" ir Fr. Nerudos "Lopšinę". Solistė G. Vasiliauskienė padainavo Schuberto "Upėtakį" ir "Laukų rožytę". Po to, p. G. Vasiliauskienė ir M. Rudzinskiene duetu padainavo St. Gailevičiaus "Tėvynės ilgesį" ir "Laukiu vis".

Meninėje dalyje ypatingai gausiai pasirodė mūsų jaunosios jėgos. R. Puodžius gražiai paskambino fortepijonu Beethoveno "Elžbietai". Vėliau, kartu su kitais savo amžiaus dalyviais, deklamavo eilėraštį. Atrodo, jog jo turima prigimtu meniškų sugebėjimų ir tenka laukti, kad paigėjęs jis bus stipri meninė jėga.

R. Ivoškaitė paskambino Strausso "Pavasario lapus" (valsą) ir padeklamavo vieną eilėraštį. Jaunieji mokiniai ateitininkai, vadovaujami p. S. Stepanienės, išpildė eilėraščių ir dainų pyne, iš kurių ypatingai skyrėsi R. Ploksytė tiek ritmiškais judesiais, tiek ir deklamavimu B. Brazdžionio "Motina".

Pasibaigus programai Moterų pakvietė visus dalyvius užkandžių. Pačių lietuvių moterų pagaminti pyragaičiai, tortai ir kiti užkandžiai nejučiomis dingo nuo stalų... Tai buvo, mat, ne fribiko gaminiai.

Darbščiosioms mūsų moterims, susibūrusioms į Moterų Sekciją, priklauso nuosirdi visuomenės padėka už taip puikiai paruoštą Motinos Dienos minėjimą ir skanias vaišes, o meninės programos dalyviams — už paaukojimą savo sugebėjimų išpildant programą.
Dalyvis

DANTŲ CHIRURGAS J. H. CUNNINGHAM

Oxford Chambers
192, North Terrace, Adelaidė
Telef: W 3336
Specialybė: aukso karinėlis ir aukso tilteliai
KALBAME VOKIŠKAI

kite iš jų po 3 geriausius paveikslus kambariui. Apžiūrėkite visus staliukus įvairius puodukus ir ramia sąžine juos pašalinkite.

2). Seną sofą su foteliais ir kėdėmis būtų gera apvilkti nauja medžiaga, bet jei tai yra per brangu, nusipirkite spalvuoto kartono ir pasiūkite jiems užvalkalus (tikime, kad tai gali padaryti kiekviena moteris). Jeigu lieka to kartono gabalėlis attraukite juo pagalvėles. Nupirkite gėlę vazone, pastatykite ją prie lango. Paprašykite vyrą, (vyras neatsakykite!) kad jis padarytų porą knygų lentynėlių. Jose sudėkite knygas, pastatykite tarp knygų "balvonėlių" ir turėsite padorų svečių kambarį.

Nebijokite, kad moderniškame kambariui gali būti per mažai baldų. Ne, jų gali būti tik per daug. Dabartinio amžiaus moderniškai namai turi didžiulius šviesius kambarius, spintas sienose ir vos keletą kėdžių, vieną sofą, stalių ir porą vazonų kambario viduryje. Šio amžiaus žmogus nori šviesos ir erdvės.

Kiti kambariai

- 1). Visur išmesti baldus, kurie nereikalingi arba be kurių galima apseiti.
- 2). Langų užuolaidas imkite kuo ploniausias.
- 3). Paimkite teptuką, baltų dažų ir virtuvėje perdažykite spintas ir stalą. Spintelių rankinėles papuoškite tamsia spalva ir.. patys neatpažinsite savo virtuvės. Trupučių darbo ir pora svarų padarys gyvenimą jaukesnį.

VYRAI, DĖMESIO!

Seimininkės turi labai daug įvairių mažozių, senų baltinių, drabužių, kurie netelpa spintose. Todėl padarykite lentynas prieangiuose, koridorių ir barių nišose. Šios spintos padės šeiminiškai palaikyti tvarką.

Amerikoje buvo svarstoma, kaip palengvinti šeiminkėms darbą ir padėti palaikyti tvarką namuose, kur yra mažų vaikų. Daugiausiai atsakymų ir patiekтус klausimus buvo tokių:
—Duokite mums spintas, kad kiekvienas daiktas turėtų savo nuolatinę vietą, kad baltinius nereiktų lyginti po 3 kartus ir vaikų žaislai nebūtų laikomi uogienės lentynose, o seni batai išeiginių rūbų spintose, tada mums darbas sumažės per pusę.
E.

V Zinios

(Tąsa iš 1-mo psl.)

VOKIETIS APŽIURĖO ANGLŲ GINKLŲ FABRIKUS

Vokietis generolas Hans Speidel lankėsi Anglijos ginklų gamybos fabrikuose ir apžiūrėjo Centurion tankų gamybą bei jų veiklą. Gen. Hans Speidel II-jo pasaulinio karo metu buvo Romelio štabo, karininkas Vakarų dykumoje Afrikoje. Dabar jis vizituoja Anglijos ginklavimosi pramonę kaip vienas iš 160 aukštųjų NATO karininkų komisijos, kuri, Anglijos vyriausybės pakviesta, susipažįsta su Anglijos ginklavimosi pramonė.

Darbo Partija protestavo parlamente, kad vokiečiui leidžiama lankytis tokiose slaptose vietose.

LĒKTUVO KATASTROFOJE ŽUVO 43 ASMENYS

Gegužės 2 dieną skridęs iš Singapūro į Londoną keleivinis "Comet jet" lėktuvas dėl nežinomų priežasčių nukrito sunkiai prieinamoje vietoje 25 mylios nuo Kalkutos. Lėktuvu skrido 10 moterų, 2 vaikai ir 25 vyrai, be to, 6 igulos nariai. Visi žuvo. Keleivių tarpe buvo 4 australai, kurie skrido į Londoną į karalienės karūnaciją.

Tuo laiku Kalkutos apylinkėje siautė smarki smėlio audra. Galimas dalykas tai ir buvo katastrofos priežastim.

MEILĖS TRAGEDIJA ITALIJOJE

30-ties metų italas nužudė savo mylimosios konkurentę, vietinės parapijos kunigą ir po to pats nusizudė.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 26 dieną įvyko visuotinas lietuvių studentų susirinkimas. Be kitų klausimų buvo perinkta ir valdyba, kurioje įėjo: St. Čibiras (teis.) — pirminkininkas, L. Garbaliuskas (tech.) — išdinkininkas ir N. Surnaitė (med.) — sekretorius.

Tenka tik apsidžiaugti, kad Adelaidės jaunimas neleidžia laiko tuščiai — šiais metais Adelaidės universitete jau studijuoja 24 lietuviai. Tai gražus pavyzdys tiems, kurie vis dar neapsisprendžia palikti monotonišką fabriko mašiną ir tapti "sau žmonėmis". (j.)

KNYGOS LENKŲ KALBOJE

- Bor Komorowski — ARMIA PODZIEMNA 32/-
S. W. Reymont — CHLOPI. 1308 stron. 25/8
A. Dumas — TRZEJ MUSZKIETEROWIE. 24/2
Irwing Stone — PASJA ZYCIA. 26/8
J. Stanilawski — GRAMATYKA ANGIELSK. 42/8
Gen. W. Anders — BEZ OSTATNIEGO RODZIALU 32/-
H. Balzac — KOBIETA 30 LETI. NA. 23/2
H. Balzac — OJCIEC GORICT. 16/-
K. Capek — HUMORESKI. 6/-
A. Dumas — HRABIA MONTE CHRISTO. 24/2
J. J. Kraszewski — JERMOLA. 13/9
J. London — MARTIN EDEN. 19/7
W. Lozinski — ZAKLETY DWOR. 16/6
G. Maupassant — WLOCZEGA. 10/8
G. Maupassant — SPADEK. 10/8
G. Maupassant — BARYLECZKA. 5/-
E. Oreszkowa — NAD NIEMEM. 23/9
Sienkiewicz — TRYLOGIA (13 tomow) 85/4
" — QUO VADIS. 61/6
" — KRZYZACY. 45/-
L. Tolstoj — WCJNA I POKOJ (4 tomy) 77/-
J. Verne — DZIECI KAPITANA GRANTA (2 tomy) 34/4
J. Zeromski — LUDZIE BEZDOMNI. 22/8

Kainos kartu su persiuntimu. Užsakymus siųsti:
INGOS, c/- Box 1656-M, GPO ADELAIDE, S. A.

KATALIKŲ PERSEKIOJIMAS ANAPUS GELEŽINĖS UZDANGOS

Vatikano paskelbtomis žiniomis, anapus geležinės uždangos yra patalpinti į kalėjimus, ištremti ar "padaryti nepavojingais" 131 kardinolas, arkivyskupas ar vyskupas. Šios žinios toli gražu dar nepilnos.

NAUJAS ATOMINIS SPROGIMAS

Gegužės 8 dieną Nevados dykumoje, JAV-bėse, vėl susprogdinta atominė bomba du katu stipresnės jėgos negu buvo mesta praėjusio karo metu Japonijoje. Bomba sprogo apie pusės mylios aukštumoje. Pratimuose dalyvavo 2000 kariuomenės.

Seimininkems

DĖMESIO!
Lietuviški patiekalai

INKSTŲ SRIUBA

- Imama:
1 jautienos inkstas (ox-kidney),
4 vidutinio dydžio labai jūrų agurkai,
2 bulvės,
1 puodelis rūgščios grietinės (galima ir saldžios),
6 puodeliai kaulų buljono, druskos pagal skonį.
1 morka.

Paruošimas.
Pačmus inkstą apvirti, tik ne per daug, ir apvirus nuplauti.
Supjaustyti gabaliukais inkstą, agurkus, bulves, morką ir sudėti viską į buljoną. Pagal skonį pridėti druskos. Virti, kol bulvės ir inkstai bus minkšti. Tada pačmus puodelį grietinės pamažu išmaišyti su šia sriuba.
PASTABA: Trūkstant rūgšties agurkuose galima panaudoti citrinos sunką.

RAUDONŲ BUKOKĖLIŲ SALOTOS

Galima vartoti prie kiekvienos mėsos.

- Imama:
3 raudoni burokai,
3 svogūnai,
1 puodelio grietinės,
1 citrina,
1 valgomas šaukštas miltų,
pipirų ir druskos pagal skonį.

Paruošimas.
Išvirti raudonus burokėlius, nulupti odą ir sutarkuoti ant burokų tarkos. Supjaustyti svogūnus ir pakepti su riebalais. Pakeptus svogūnus sudėti į burokėlius.
Paimti miltus, pakaitinti juos ant keptuvės ir įpilti šalto vandens labai pamažu maišant, kol padažas bus paruoštas. Šį padažą supilti į burokėlius. Taip pat ten įpilti grietinę. Įspausti į šį mišinį citrinos sunką ir viską gerai išmaišyti. Pridėti druskos ir pipirų pagal skonį.
PASTABA: Salotos duodamos šiltes. Galima laikyti ilgai ir jas atšaldyti.

RYŽIŲ UŽKEPIMAS

- Imama:
1/2 lb. ryžių,
3 kiaušiniai,
1/2 lb. sviesto,
2/3 puodelio cukraus,
1/2 lb. razinkų (sultan),
žiupsnelis druskos,
1/2 šaukšto gvulvinių riebalų, truputis džiovėsių.

Paruošimas.
Apvirti vandenyje ryžius. Išpilti ant sieto ir perplauti šaltu vandeniu. Ištuoti sviestą ir supilti į ryžius. Ištrinti kiaušinius su cukrumi ir supilti į ryžius. Ten pat sudėti razinkas ir mažą žiupsnelį druskos ir viską gerai išmaišyti. Paimti formą, ištepti taukais jos sienas ir apibarstyti džiovėsiomis. Sudėti ryžių masę ir kepti orkaitėje vidutiniame karštyje maždaug 25-30 minučių.

PASTABA: Užkepimas supjaustomas gabaliukais duodant į stalą. Tinka naudoti šaltas ir šiltas. Jeigu kas mėgsta gali užpilti uogų sunką.

Vliko posedis

Š. m. balandžio 10-12 dienomis įvyko VLIKo posėdis. Jame be kita ko, atsikūrė tarnybų valdytojais patiekė savo darbu planus, davė atliktų darbų apyskaitas, buvo priimta 1952 m. IV-jo ketvirčio sąmatos apyskaita, papildyta nauja VT sąmata ir padaryta eilė nutarimų.

VT nariai padarė tokius pranešimus: VT pirminkininkas K. Zalkauskas, apžvelgęs politinę padėtį, nusakė tas aplinkybes, kurios apunkina tiek VT darbą, tiek bendrai mūsų politinių institucijų veiklą, ir palietė ateities VT veikimo gaires. Su nepaprastai didelėmis klūtimis tenka susidurti Lietuvybės Išlaikymo Tarnybai. iKekvieno krašto bendruomenė veikia specifinėse sąlygose, todėl bendros veiklos liniją nustatyti dažniais atvejais iš viso nėra galima. Bendruomenių bendradarbiavimą apunkina daugelyje valstybių įstatymai, draudžiantieji bet kokią organizaciją, kurios centras būtų užsienyje. Pasaulio Lietuvių Seimo suaukimas todėl vis dar tebėra nerealizuojamas LIT tikslas. Ypač sunku šio tikslo siekti, kada stambiausia lietuvių bendruomenė — JAV lietuviai — dar nėra susiorganizavę į PLB. Šiais metais birželio gale rengiamas Vokietijoje Europos PLB suvažiavimas, kuriam organizuoti VT pasikyrė pašalpa.

Informacijos Tarnybos Valdytojas pranešė, kad ateityje numatoma jo tarnybą dar išplėsti, aktyviau ir intensyviau įjungiant į bendrą antikomunistinę veiklą, turinčią tikslą demaskuoti tikrus Sovietų agresyvius siekimus. Šioje veikloje vienas iš svarbesnių uždavinių bus radijo transliacijų plėtimas ir organizavimas. Ta proga buvo paskirta, kaip kad buvo ir praėjusieji daroma, piniginė parama Vatikano siųstuvu lietuviškajai valandėlei paremti.

Apžvelgdamas atliktus darbus, Informacijos Tarnybos Valdytojas nurodė, kad nuo š. m. sausio mėn. pradėta leisti "ELTA-Preseidienst" (ELTOS biuletenis vokiečių k.). Šio biuletenio reikalingumas jau seniai buvo jaučiamas. Sustabdžius Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Informacijos Biuletenio vokiečių kalba leidimą, jo aktualumas dar padidėjo. Šiuo metu ELTOS biuletenio vokiečių k. leidžiama yra po 200 egz. ir siuntinėjama į 12 valstybių. Ji gauna pirmoje eilėje spaudos biurai, radiofonai, laikraščių redakcijos, parlamentari, mokslinės institucijos bei atskiri tais klausimais besidomintieji asmenys.

Iš už geležinės uždangos ateinančių žinių rinkimą teks ateityje dar daugiau plėsti ir tobulinti. ELTOS biuletenis lietuvių k. ir toliau informuos mūsų visuomenę apie mūsų įstaigų, institucijų bei organizacijų veiklą, remdamasis objektyvumo ir nepartiškumo principu.

Finansų Tarnybos ir Tautos Fondo Valdytojas painformavo apie laisvini mo akcijai lėšų telkimą. Tautos Fondo išleisti Lietuvio Pasaj ir ženkliukai eilėje kraštų jau sėkmingai platinami ir žada sudaryti efektingą priemonę lėšų mobilizacijai. Ta pačia proga buvo aptarti lėšų telkimo JAV-ėse reikalai ir duota tam tikrų sugestijų Tautos Fondui.

Užsienio Reikalų Tarnybos Valdytojas, padaręs tarptautinės politikos apžvalgą, pranešė apie planuojamą politinės veiklos talką.

Be kitų, dar buvo padaryti šie nutarimai: atsižvelgdamas į tai, kad PLB Vokietijos Krašto Valdyba pirkto Lietuvių gimnazijai namus ir ryšium su tuo turi didelį išlaidų, VLIKas nutarė jai nubraukti skolų DM 5.700,—. (Antra tiek tų skolų buvo nubraukta praėjusiais metais. TFV.) Be to, VLIKas tos gimnazijos namų pirkimo reikalams paskyrė gryvais pinigais dar 5.000,—DM.

Lietuviškų mokyklų nelankančių vaikų vasaros stovykloms paremti VLIKas iš savo lėšų paskyrė DM 1.000,—.

Turint galvoj, kad VLIKas kviečia mūsų plačiąją visuomenę į politinės veiklos talką ir tuo būdu sudaro naują padėtį organizaciniu požiūriu, nutarta nuo š. m. gegužės 1 d. VLIKo igaliotinių ir tolygių institucijų veiklą sustabdyti. (Tautos Fondo Atstovybių bei Igaliotinių institucijų šis VLIKo nutarimas neliečia. TFV.) Buve šių institucijų VLIKo bendradarbiai kviečiami įsijungti į VLIKo politinės veiklos talką, o jiems už atliktus darbus pareikšta padėka.

Tris dienas posėdžiavęs VLIKas išsiskirstė. Kitas iš eilės posėdis šaukiamas balandžio m. gale.

REMKIME AUKOMIS TAUTOS FONDĄ!

Publicitas Co. (Reg.)

BOX 1656-M, G. P. O., ADELAIDE, S. A.
267 Angas St. City. — Tel. :CEN 1891)

Darbo valandos:
Kas dieną nuo 9.00 iki 11.00 ryto
Pirmadieniais taip pat nuo 5.00 iki 8.00 vakaro.
Šeštadieniais nuo 10.00 iki 1.00

KNYGOS, ŽURNALAI IR LAIKRAŠČIAI VISOMIS EUROPOS KALBOMIS
LIGONIŲ KASOS AGENTAI
INFORMACIJOS IR VERTIMŲ BIURAS
(Sutvarkomi dokumentai išvykimui į užjūrius, etc.)